

Računovodstveno praćenje troškova na primjeru uslužnih poduzeća

Vuk, Goran

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:487923>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-28**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Goran Vuk

**RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE
TROŠKOVA NA PRIMJERU USLUŽNIH
PODUZEĆA
ZAVRŠNI RAD**

Varaždin, 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Goran Vuk

Matični broj: 46268/17-R

Studij: Primjena informacijske tehnologije u poslovanju

RAČUNOVODSTVENO PRAĆENJE TROŠKOVA NA PRIMJERU
USLUŽNIH PODUZEĆA

ZAVRŠNI RAD

Mentor/Mentorica:

Doc. dr. sc. Suzana Keglević Kozjak

Varaždin, rujan 2022.

Goran Vuk

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada. Za bilo kakve netočnosti u činjenicama ili rasuđivanju preuzimam punu odgovornosti.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Tema ovog završnog rada je računovodstveno praćenje troškova na primjeru uslužnih poduzeća. U prvom dijelu rada teorijski su opisani najvažniji pojmovi koji se koriste kroz cijeli rad, kako bi se upoznali sa njima te ih uspješno koristili. Najvažniji teorijski dio jest klasifikacija troškova koja se koristi u praktičnom dijelu rada u kojem se analizira se struktura troškova na uzorku od pet nasumično odabranih poduzeća. Troškove odabranih poduzeća analiziraju se kroz tablice i grafikone koji su iz vlastite izrade prema javno dostupnom Registru godišnjih financijskih izvještaja. Pomoću tih tablica i grafikona napravljena je usporedba poslovanja poduzeća te je donesen zaključak ovog završnog rada.

Ključne riječi: troškovi, računovodstvo troškova, uslužno poduzeće, praćenje troškova

Sadržaj

Sadržaj	iii
1. Uvod.....	1
2. Metode i tehnike rada.....	2
3. Pojemno određenje troškova u poduzeću.....	3
3.1. Pojam troškova	3
3.2. Razlika između pojmova: trošak, rashod i izdatak	3
3.3. Klasifikacija troškova.....	4
4. Razrada troškova u financijskim izvještajima	6
4.1. Materijalni troškovi.....	9
4.2. Troškovi usluga.....	10
4.3. Troškovi amortizacije.....	10
4.4. Troškovi plaća i naknada zaposlenima.....	11
4.5. Ostali troškovi.....	12
5. Računovodstveno praćenje troškova u pet uslužnih poduzeća.....	13
5.1. Općenito o poslovanju poduzeća iz uzorka	13
5.2. Analiza troškova poduzeća iz uzorka.....	17
• Analiza troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o.	17
• Analiza troškova poduzeća Cissa d.o.o.	19
• Analiza troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.	20
• Analiza troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.	22
• Analiza troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.	23
5.3. Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća iz uzorka	25
• Razmatranje trenda kretanja troškova Ville Kapetanović d.o.o.	25
• Razmatranje trenda kretanja troškova Cissa d.o.o.....	27
• Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.	28
• Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.	30
• Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.	31
6. Zaključak	33
Popis literature	35
Popis slika	37
Popis tablica	38
Popis grafikona.....	39

1. Uvod

Računovodstveno praćenje troškova od iznimne je važnosti, pogotovo u uslužnim djelatnostima jer praćenje troškova može imati direktan utjecaj na sam poslovni rezultat pojedinog poduzeća. Važnost kvalitetnog praćenja troškova jest u tome kako bi se u svakom trenutku znalo točno trenutno stanje poduzeća te prema tome procijenila kvaliteta rada.

S obzirom da su troškovi od velike važnosti za računovodstvo koji sadrže sve važne podatke i informacije nekog poduzeća u smislu prihoda, rashoda, troškova, izdataka, bilanci,.. odnosno može se konstatirati da sadrži sve podatke za funkcioniranje cjelokupnog poslovanja.

Kao što im i sam naziv kaže, uslužna poduzeća se razlikuju po tome što, za razliku od proizvoda/robe, nemaju materijalnu vrijednost već pružaju usluge koje pomažu drugim poduzećima ili fizičkoj osobi u njihovom radu. Najpoznatije uslužne djelatnosti su trgovine, restorani, obrazovanje, transport, skladištenje,...

Tema ovog završnog rada je računovodstveno praćenje troškova na primjeru uslužnih poduzeća. U poglavlju 2 opisuju se metode i tehnike koje su korištene za potrebe izrade završnog rada. U poglavlju 3 pojmovno se definiraju troškovi u poduzeću. U istom poglavlju objašnjavaju se razlike između pojmova troška, rashoda i izdatka te se na kraju poglavlja 3 definira klasifikacija troškova. Poglavlje 4 koristimo za razradu troškova u financijskim izvještajima koji su podijeljeni kao materijalni troškovi, troškovi usluga, troškovi amortizacije, troškovi plaća i naknada zaposlenima i ostali troškovi. U poglavlju 5 se izrađuju specifičnosti praćenja troškova u uslužnim djelatnostima te su definirane metode praćenja troškova. U tom poglavlju se stvara poveznica između menadžerstva i troškova te način prijenosa i rasporeda troškova. Poglavlje 6 služi za tumačenje definiranog u prethodnim poglavljima na primjeru. Stoga se u 6. poglavlju govori o poslovanju uslužnih poduzeća koja su izabrana kao primjer za praćenje računovodstvenih troškova. Također, u tom poglavlju se analiziraju troškovi tih poduzeća te se razmatra trend kretanja njihovih troškova. U zadnjem poglavlju definiran je zaključak završnog rada.

2. Metode i tehnike rada

Ovaj završni rad započinje prikupljanjem literature. Početna tehnika koja se koristi je tehnika proučavanje pomoću koje se pokušavaju razlučiti bitne od manje bitnih informacija potrebnih za izradu samog rada. Uz samo proučavanje, također se zapisuju važne informacije te se izrađuje podsjetnik gdje se nalaze za lakše snalaženje. Za potrebe završnog rada koristi se i tehniku klasifikacije pomoću koje se raščlanjuje od općeg pojma računovodstva prema pojmu troška kojeg uz pomoć tehnike klasifikacije granam na još općenitije podjele i pojmove.

Za praktične primjere koristim javno dostupne podatke preuzete na stranici Financijske agencije u registru godišnjih financijskih izvještaja koji su javno dostupni svim subjektima i građanima. Slika 1 prikazuje bazu sa koje su uzimane najvažnije informacije za izradu završnog rada. Na stranici Financijske agencije može se preuzeti dokument u kojem se nalazi tisak godišnjeg financijskog izvještaja (bilanca, račun dobiti ili gubitka) i podatkom ako je izvještaj revidiran, te dokument u kojem se nalaze osnovni podaci o obvezniku i dokumentaciji predanoj Registru. (16.2.2022. <https://www.fina.hr/uvid-u-registar>)

Slika 1 Registar godišnjih financijskih izvještaja (preuzeto 29.7.2022. sa <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>)

Pomoću javno dostupnih podataka proučavaju se poduzeća Villa Kapetanović d.o.o., Cissa d.o.o., Olympia Vodice d.d., Valamar Riviera i Hotel Lapad d.o.o.. U radu se proučavaju materijalni troškovi poduzeća, troškovi osoblja, amortizacije i svi ostali troškovi poduzeća te trend njihovih troškova kroz posljednje dvije godine kako bi se shvatila vrijednost imovine te poslovanje poduzeća.

3. Pojmovno određenje troškova u poduzeću

3.1. Pojam troškova

Trošak se može okarakterizirati kao jedna od vodećih stavki u ekonomiji u računovodstvu koja ima vrlo važan utjecaj na pojedinim razinama upravljanja. Ako se gleda šira slika troškova, iako se tako čine, oni nisu negativna komponenta ishoda poslovanja pojedinog poduzeća. (Gulin i sur. 2012., str.21.) Prema Kariću (2006, str.224.) „troškovi su mjerilo ekonomske učinkovitosti te mnogi proizvođači razmatraju odluke o proizvodnji i cijenama sa stajališta troškova proizvodnje.“ Stoga je ponašanje troškova usporedivo s obzirom na različite opsege proizvodnje koji variraju prema korištenju promjenjivih i stalnih resursa. (Karić, 2006., str 224.) Troškovi se najlakše mogu objasniti kao potrošnja resursa koji su potrebni za izradu novih proizvoda. Stoga troškovi nisu materijalni već imaju prenijete vrijednosti. Troškovi „uništavaju“ korisne resurse kako bi se od njih dobili korisniji proizvodi. „Zbog toga se može reći kako troškovi predstavljaju vrijednosno izražene utroške rada, materijala, trajne i tekuće imovine te tuđih usluga zbog ostvarivanja određenih učinaka.“(Majcen, 1976., str.38)

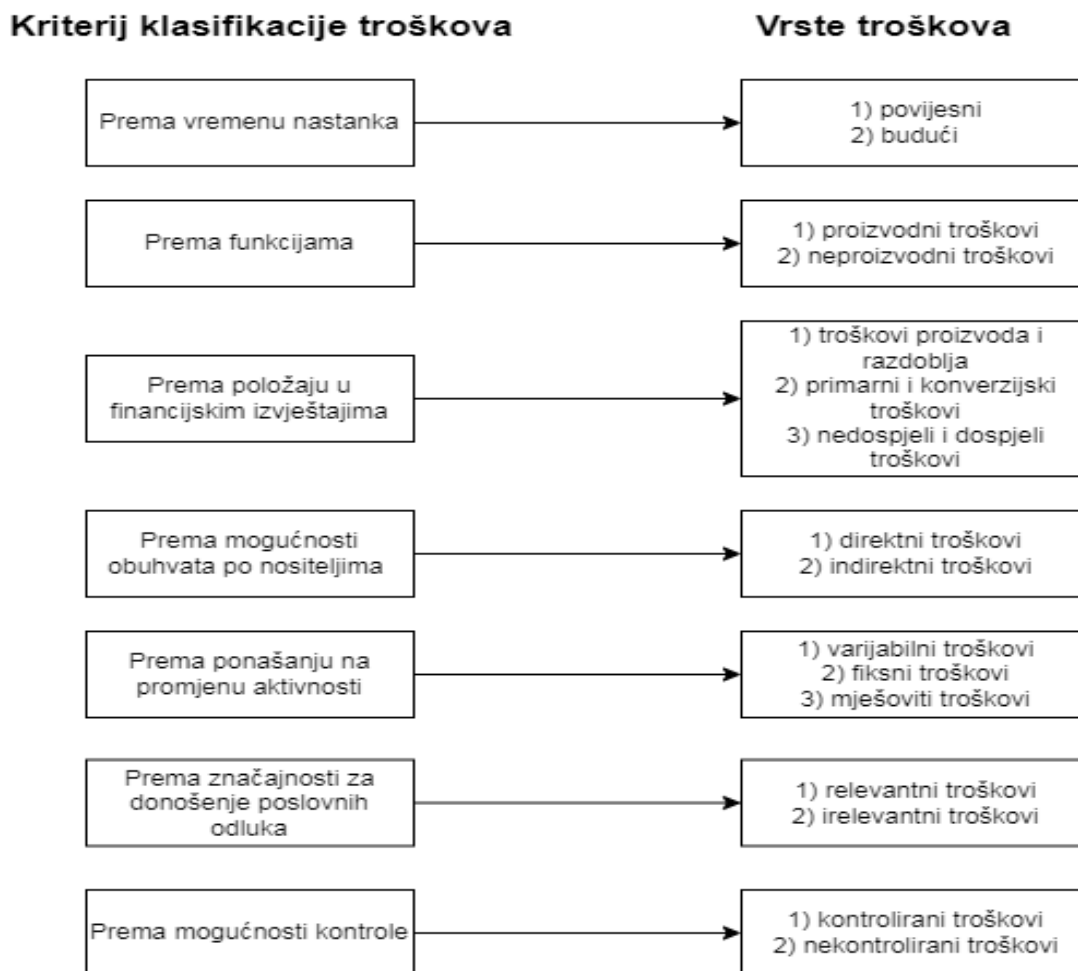
3.2. Razlika između pojmova: trošak, rashod i izdatak

U svijetu računovodstva postoji razlika između pojmova trošak, rashod i izdatak i ona je vrlo značajna za samo razumijevanje tih pojmova. Prema Gulin i sur. (2012., str.21) „trošak predstavlja novčani iskaz utrošenih faktora proizvodnje i primljenih usluga nastalih u cilju stvaranja korisnih učinaka (proizvoda ili usluga). To je svjesno žrtvovanje resursa zbog postizanja određenog cilja.“ Razumijevanje troškova je korisno za ublažavanje, odnosno smanjivanje samih troškova. Način ponašanja troškova je vrlo korisno za puno poslovnih odluka, kako bi one bile uspješnije. Kao primjer toga je BMW koji je odlučio svoj sportski BMW X3 automobil napraviti u „outsourcing“ tvornici Magna Steyr's u Austriji. Postajala je opcija za BMW da potroši 500 milijuna eura za proširenje kapaciteta svoje tvornice ili će koristiti tvornicu Magna Steyr's koja će ih koštati 100 milijuna eura unaprijed za pokrivanje troškova korištenja alata i sl., te nadalje 14 000 eura za svaki BMW X3 napravljen u toj tvornici.(Bhimani i sur, 2008., str.37) Kako navode Gulin i sur.(2012., str 21.) rashod predstavlja smanjivanje ekonomskih koristi u jednom određenom periodu koje se opisuju kao

iskorištavanje sredstava ili stvaranje obveza čime se ujedno smanjuje glavnica. Također se navodi kako je rashod negativna stavka koja proizlazi iz poslovanja poduzeća koja se na kraju određenog perioda sučeljava sa ostvarenim prihodima te se analiziraju rezultati, odnosno uspjesi promatranog obračunskog perioda. Stoga se rashodi ne promatraju odmah općenito kao troškovi, već rashodi predstavljaju samo dospjele troškove. Troškovi ne postaju rashodi odmah u trenutku postanka. „Definicija rashoda prikazuje da sva smanjenja sredstava i sva povećanja obveza nemaju obilježja rashoda. To obilježje imaju samo ona smanjenja sredstava ili povećanja obveza koja imaju za posljedicu smanjenja budućih ekonomskih koristi uz pretpostavku da se mogu izmjeriti.“ (Gulin i sur, 2006., str 590.) Rashodi su podijeljeni na redovne i izvanredne. Pod redovne rashode spadaju poslovni i financijski rashodi dok izvanredne rashode predstavljaju oni rashodi koji se rijetko javljaju u poslovanju poduzeća te se samim time ne mogu predvidjeti, također oni ne stvaraju nove vrijednosti niti vode do stvaranja novih vrijednosti ali mogu uzrokovati smanjenje imovine ili povećanje obveza. Poslovni rashodi su oni koji nastaju obavljanjem redovnih poslovnih aktivnosti a primjer su im troškovi prodanih proizvoda, troškovi prodaje te administrativni troškovi. Iz ovog se može zaključiti kako poslovni rashodi predstavljaju troškove, dok su financijski rashodi oni koji su vezani uz korištenje ne vlastitih sredstava. Najbolji primjer su im rashodi od kamata i negativne tečajne razlike.(Gulin i sur., 2012., str. 22) Posljednji pojam koji se često poistovjećuje sa pojmom troška jest pojam izdatak. Važno je znati da izdatak predstavlja samo smanjivanje novčanih sredstava koje može biti sa računa poduzeća ili njegove blagajne. Za izdatak postoji vrijeme nastanka, može nastati prije troška, nakon troška ili istodobno kad i trošak. Izdatak nije povezan sa nastankom troška jer se on uvijek iskazuje u trenutku nastanka a ne u trenutku izdatka za podmirenje nastalog troška. (Gulin i sur., 2012., str. 22)

3.3. Klasifikacija troškova

Prema Gulin i sur.(2012., str. 23) danas postoje različite klasifikacije troškova koje ovise o različitim kriterijima klasifikacije. S obzirom da su troškovi također vrlo važni i za menadžere kojima su potrebni izvještaji o troškovima, klasificiraju se po njihovim potrebama koje su u svrhu poslovnih odluka, odnosno za bolje i kvalitetnije donošenje poslovnih odluka koje su važne za poslovanje poduzeća.

Slika 2 Kriteriji klasifikacije troškova i vrste troškova (vlastita izrada prema: Gulin i sur., 2012., str. 23)

Na slici 1 prikazani su kriteriji klasifikacije troškova te vrste troškova ovisne o kriterijima. Prvi kriterij klasifikacije troškova jesu troškovi prema vremenu nastanka pod koji spadaju povijesni i budućí/budžetirani troškovi. Sljedeći kriterij jesu troškovi prema funkcijama koju obuhvaćaju proizvodne i neproizvodne vrste troškova. Nadalje govorimo o kriteriju koji se temelji na položaju u financijskim izvještajima koji sadrže tri skupine troškova a to su: troškovi proizvoda i troškovi razdoblja, primarni i konverzijski troškove te nedospjeli i dospjeli troškovi. Idući kriterij klasifikacije troškova je kriterij prema mogućnosti raspona po nositeljima i pod taj kriterij spadaju direktni i indirektni troškovi. Sljedeći kriterij je prema ponašanju troškova na promjenu aktivnosti i u tom kriteriju su varijabilni, fiksni te mješoviti troškovi. Nadalje jest kriterij prema relevantnosti za donošenje poslovnih odluka koji obuhvaćaju relevantnu i irelevantnu vrstu troškova. Na kraju je prikazan kriterij troškova prema mogućnosti kontrole koji sadrže kontrolirane i nekontrolirane troškove. (Gulin D. i sur., 2012., str. 23)

4. Razrada troškova u financijskim izvještajima

U moderno doba informacija je postala jedna od najvažnijih stavaka potrebnih za vođenje i upravljanje poduzeća te je neizostavan dio koji je potreban za uspješno poslovanje poduzeća. Prikupljanjem informacija, koje će biti korisne za poslovanje poduzeća, bavi se računovodstvo. Računovodstvo prikuplja takav tip informacija koji će im služiti za izradu financijskih izvještaja koji predstavljaju posljednju fazu procesiranja podataka te svojom izradom postaju nositelji računovodstvenih informacija. Krajnji cilj financijskih izvještaja je uvid u financijsko stanje poduzeća te se iz njih može shvatiti kolika je zapravo poslovna uspješnost poduzeća. Za financijske izvještaje je važno da se u njima prikažu samo relevantne informacije koje su razumljivo opisane, kako bi dali što više sadržaja koji će biti od koristi za poslovanje poduzeća i donošenje odluka. U slici 2 prikazat ćemo temeljne financijske izvještaje.

Slika 3 Vlastita izrada: prikaz temeljnih financijskih izvještaja (izvor: Žager K. i sur., 2020., str.92)

Slika 2 prikazuje temeljne financijske izvještaje. Redom po važnosti to su:

1. Bilanca
2. RDG – Račun dobiti i gubitka
3. Izvještaj o novčanim tokovima
4. Izvještaj o promjenama kapitala
5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje su vrlo važna stavka financijskih izvještaja jer omogućuju prikaz zasebnih situacija financijskih izvještaja. Postoji međusobna povezanost između financijskih izvještaja iako su jedni statičkog karaktera (primjer: bilanca) a drugi dinamičkog karaktera (primjer: RDG). Statički financijski izvještaji nose ime zbog toga jer prikazuju određenu financijsko stanje u određenoj točki promatranog

vremena. Dok su dinamički financijski izvještaji dinamički jer prikazuju promjene u promatranim ekonomskim kategorijama u promatranom razdoblju. Međusobna povezanost dinamičkih i statičkih financijskih izvještaja omogućuje prikaz pravog financijskog stanja promatranog poduzeća te prikaz tog stanja omogućuje lakše i bolje donošenje poslovnih odluka poduzeća. (Žager K. i sur., 2020., str.92)

„Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital na određeni dan. Bilanca je posebno važan izvještaj jer ukazuje na financijski položaj poduzeća. Pod financijskim položajem uobičajeno se podrazumijeva stanje i međuodnos imovine, obveza i kapitala određenog poduzeća. Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja elementi koji su u izravnom odnosu s mjerenjem financijskog položaja jesu imovina, obveze i kapital.“ (Žager K. i sur., 2020., str.93) S obzirom da tek otvoreno poduzeće ne može prikazati bilancu pa prošlo razdoblje, nova poduzeća izrađuju početnu bilancu. Početna bilanca se izrađuje kod otvaranja poduzeća te se temelji na popisu imovine i njihovih obveza točno na dan upisa u trgovački registar. Sva ostala postojeća poduzeća obično izrađuju bilancu 31.prosinca, iako to ne mora biti pravilo jer se bilanca može izraditi bilo kad tokom godine ako za to postoji potreba, odluku za izradu bilance donosi uprava društva. (Belak i sur, 2010., str. 45)

Račun dobiti i gubitka je također jedan od temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje prihode i rashode te razliku između njih. RDG je kao financijski izvještaj jedan od najvažnijih izvještaja jer se koristi za procjenu poslovne uspješnosti. „Uspješnost poslovanja obično se definira kao sposobnost ostvarivanja određenih ciljeva. Ciljevi poslovanja mogu biti različiti, a to znači da i uspješnost poslovanja ovisi o postavljenim kriterijima i definiranim ciljevima.“ Vrlo važan cilj jest poslovna profitabilnost. Ostvaruje li se i u kojoj mjeri je vidljivo u računu dobiti i gubitka. (Žager i sur., 2020., str.109) Obilježje ovog izvještaja jest sučeljavanje prihoda i rashoda određenog obračunskog razdoblja. U ovom izvještaju rashodi su raspoređeni prema metodi ukupnih troškova, dok se ti troškovi klasificiraju prema prirodnim vrstama. (Belak i sur, 2010., str. 49)

Slijedeći temeljni financijski izvještaj je izvještaj o novčanim tokovima. Prema Žager i sur. (2020., str.124.) izvještaj o novčanim tokovima je jedan od temeljnih financijskih izvještaja kojim su prikazani izvori prikupljanja novca i način njegove upotrebe. S obzirom da je novac postao jedan od najvažnijih stvari modernog doba kojim se obavljaju gotovo sve radnje potrebne za život(kupnja strojeva, sirovina,

podmirivanje obveza...) izvještaj o novčanim tokovima prikazuje odakle novac dolazi i za koje potrebe i svrhe se troši. Izvještajem se dobiva uvid u stanje u poduzeću, odnosno posluje li poduzeće sa viškom raspoloživih sredstava ili mu nedostaju novčana sredstva. Stoga se često kaže kako izvještaj o novčanim tokovima daje sliku „zdravstvenog stanja“ poduzeća.

Posljednji izvještaj koji spada pod temeljne financijske izvještaje jest izvještaj o promjenama kapitala. „U izvještaju o promjenama kapitala trebaju se detaljnije prikazati promjene koje su se dogodile na bilo kojoj poziciji kapitala. Zasigurno najznačajnija i najpoželjnija promjena na kapitalu vezana je uz nastanak zarade. Pored toga, na smanjenje mogu značajno utjecati i dividende koje se izglasavaju vlasnicima.“ (Žager K. i sur., 2020., str.131)

Prema Gulin i sur. (2012.,str.26) kao nastavak na temeljne financijske izvještaje nameće se klasifikacija troškova prema položaju u financijskim izvještajima. Njihova podjela je prema tome u kojem se financijskom izvještaju pojavljuju. S obzirom na pojavu u financijskim izvještajima postoje:

- Nedospjeli i dospjeli troškovi
- Troškovi proizvoda i troškovi razdoblja
- Primarni i konverzijski troškovi

Bilanca se koristi za prikaz nedospjelih troškova koji predstavljaju troškove vrijednosti određenog oblika imovine. Zapravo predstavljaju trošak nabave za novu imovinu poduzeća i trošak proizvodnje zaliha i gotovih proizvoda. Nedospjeli trošak može postati rashodom kada se primjerice proda proizvod koji je nastao od troška proizvodnje. S druge strane, dospjeli troškovi se koriste za prikaz u izvještaju o dobiti i kada govorimo o njima, to su troškovi trenutnog razdoblja nastanka i trenutno se nalaze i u tom se razdoblju podmiruju iz prihoda. Primjer dospjelih troškova su oni troškovi koji ne čine vrijednost imovine i troškovi koji čine imovinu koja je ukradena.

Troškovi u financijskim izvještajima se dijele i na troškove proizvode i troškove razdoblja. Ovi troškovi predstavljaju proizvodne i neproizvodne troškove. Troškovi proizvoda su oni troškovi proizvodnje nekog proizvoda čija je svrha prodavanje odnosno unovčenje, i oni se prikazuju u obliku zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda. Proizvodni troškovi predstavljaju mogućnost buduće koristi poduzeća stoga se u prikazuju u bilanci poduzeća te su iskaz zalihe imovine. Proizvodni troškovi postaju

rashodu u trenutku kada se proizvod izrađen od njih proda odnosno kapitalizira. Nakon toga se proizvodni troškovi prikazuju u izvještaju o dobiti u razdoblju u kojem su proizvodi prodani. Troškovi proizvodnje predstavljaju nedospjele troškove do trenutka prodaje proizvoda.

Nadalje, troškovi razdoblja su troškovi koji prelaze u stanje rashoda u vremenskom periodu u kojem su nastali te se zbog toga i pokrivaju iz prihoda istog vremenskog razdoblja. Troškovi razdoblja su negativna stavka poslovanja koja se prikazuje u izvještaju o dobiti i nemaju buduću ekonomsku korist. Primjeri troškova razdoblja su troškovi prodaje, administracije i sistematizacijom spadaju u dospjele troškove.

Primarni troškovi su troškovi koji se, kao što im samo ime govori, pojavljuju na početku. U ovom slučaju su to troškovi koji su trošak materijala koji se nabavlja za proizvodnju budućeg proizvoda koji će donijeti određenu ekonomsku korist za poduzeće. Predstavljaju troškove stavaka koje vrijednosno ulaze u gotove proizvode. Troškovi koji su nastali kao posljedica prijelaza sirovina u određene koristi za poduzeće predstavljaju konverzijske troškove. (Gulin i sur., 2012., str 27.)

4.1. Materijalni troškovi

Materijalni troškovi se vode kao posljedica potrošnje uporabnih vrijednosti materijalnog (opipljivog) oblika. Troškovi koji spadaju u grupu materijalnih troškova su troškovi sirovina i materijala čiji su primjer osnovne sirovine i materijal, pomoćni materijal, mazivo, materijal za čišćenje, uredski materijal i sl. Nadalje, sljedeći troškovi koji su dio grupe materijalnih troškova su troškovi energije koji podrazumijevaju troškove režija odnosno troškove struje, plina, vode, benzina i sl. Visina tih troškova određena je vrstom energenta koji se troši. Sljedeći troškovi koji spadaju u materijalne troškove su troškovi materijala i dijelova za održavanje objekata i opreme i troškovi sitnog inventara. Primjer spomenutih troškova materijala i dijelova za održavanje objekata i opreme jesu materijali i dijelovi koji se nabavljaju prema potrebi za odrađivanje potrebnog posla. Dok je primjer sitnog inventara kemijske olovke, odnosno sav sitni inventar potreban za održavanje poslovanja. (Belak i sur, 2010., str.290.)

4.2. Troškovi usluga

U troškove usluga spadaju razne usluge koje poduzeće koristi. Troškovi nastaju kao obveze za te usluge za koje se određeno poduzeće odluči da će ih koristiti unajmljene od druge strane. Pod troškove usluga spadaju primjerice usluge prijevoza, usluge pošte, telekomunikacijske usluge, usluge na izradi proizvoda, usluge održavanja, usluge istraživanja i razvoja, usluge marketinga, komunalne i druge usluge. Jedna od najvažnijih podgrupa troškova usluga su troškovi zakupnine i najamnine sa kojima se velik dio poduzeća susreće. Troškovi zakupnine i najamnine su troškovi koji se plaćaju za korištenje imovine koja nije u vlasništvu poduzeća. (Belak i sur, 2010., str.319.)

4.3. Troškovi amortizacije

Amortizacije je jedan od najpoznatijih pojmova kada se govori o nečem materijalnom ili nematerijalnom. Ona označava trošenje imovine, bila ona materijalna ili nematerijalna. Odnosno, amortizacija je smanjivanje vrijednosti imovine kroz vrijeme trošenja. Trošak amortizacije se nadoknađuje kroz učinak prodajne vrijednosti. Amortizira se materijalna i nematerijalna imovina koja se koristi kroz jedno cijelo obračunsko razdoblje (ili dulje), ima ograničen vremenski vijek trajanja te imovina koja se koristi prilikom proizvodnje, prodaje, ili za troškove usluga. (Perčević, (n.d.) H., Amortizacija dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine preuzeto 30.3.2022. sa <https://www.efzq.unizg.hr>) „Amortizaciji ne podliježu zemljišta, šuma i slična obnovljiva prirodna bogatstva, financijska imovina, spomenici kulture i umjetnička djela. Godišnje amortizacijske stope utvrđuju se prema amortizacijskom vijeku za svrhe oporezivanja, za pojedine su grupe dugotrajne imovine:

1. Za građevinske objekte i brodove (20 godina), 5%
2. Za osnovno stado, osobne automobile (5 godina), 20%
3. Za nematerijalnu imovinu, opremu, vozila, osim za osobne automobile, te za mehanizaciju (4 godine), 25%
4. Za računala, računalnu opremu i programe, mobilne telefone i opremu za računalne mreže (2 godine), 50%
5. Za ostalu nespomenutu imovinu (10 godina), 10%

Godišnje amortizacijske stope iz stavka 5. ovoga članka mogu se podvostručiti.“ (Zakon o porezu na dobit NN 143/14, članak 12.)

4.4. Troškovi plaća i naknada zaposlenima

„Pojam plaća predstavljaju svi primici koje poslodavac u novcu ili u naravi isplaćuje/daje radniku po osnovi radnog odnosa, prema propisima koji uređuju radni odnos a to su:

1. Iznos koji pružatelj posla(poslodavac) plaća svojim radnicima za rad koji se još izvodi ili izveden rad neovisno o trenutnom radnom statusu(u mirovini ili ostalo), ako se plaća rad koji je izveden u vrijeme sklopljenog radnog odnosa ili mogu biti ostale isplate na koje ona osoba koja obavlja rad ima pravo za vrijeme izvođenja radova neovisno o prestanku radnog odnosa
2. Potpore, naknade, nagrade i drugo koje nije dio propisanog iznosa plaće
3. isplata naknada za rad od strane druge osobe
4. isplata plaće ili naknada nekom od članova uprave koji obavlja posao po potrebi za poslodavca sukladno zakonu
5. plaćanje svih vrsta obećanih obveznih i dodatnih osiguranja za svoje radnike iznad iznosa koji je propisan
6. svi drugi primici koje poslodavac isplaćuje ili daje radniku vezano uz radni odnos i odnos poslodavca i radnika neovisno o obliku i načinu isplate ili temelja za isplatu, osim ako je ovim Zakonom drukčije uređeno „ (preuzeto 31.3.2022. sa: <https://www.porezna-uprava.hr>)

Nadalje, ostale naknade koje poduzeće mora isplatiti zaposlenima jesu dnevnice za službena putovanja. Isplaćuju se za putovanja od mjesta rada/prebivališta(radnika) do mjesta obavljanja posla a čija je najmanja udaljenost 30km. Obično se te dnevnice daju kako bi se pokrili troškovi hrane, pića, prijevoza i ostalih potreba. Posebno se nadoknađuju putni troškovi koji za radnika iznose 2,00 kn po kilometru. Putni troškovi se vode prema putnom nalogu kojeg ispunjava poslodavac. Također, ukoliko poslodavac šalje radnika na poslovni put u inozemstvo, dužan je osigurati zdravstvenu zaštitu za radnika u inozemstvu. U ove troškove još spadaju i

troškovi terenskog dodatka za rad na terenu, troškovi školovanja i stručnog usavršavanja zaposlenika i slični troškovi. (Belak i sur, 2010., str.367.)

Kada govorimo o trošku plaće možemo reći da postoje dvije vrste plaće, a to su bruto i neto plaća. Bruto plaća je zapravo plaća koju zaposlenik primi za obavljeni rad ali dio koje odlazi u različite doprinose državi. To su prirez i porez. (Rataić M., 2010.) Zatim se dio bruto plaće izdvaja za mirovinske stupove od kojih su prvi i drugi mirovinski stup obavezni, dok je treći prema vlastitom izboru (preuzeto 18.5.2022. sa www.gov.hr). Prirez se može izračunati tek nakon što znamo koji je iznos poreza jer je po definiciji prirez postotak od poreza. Prirez se odvaja za lokalnu zajednicu (općinu/grad) u kojem pojedinac živi te svugdje iznosi različito. Nakon svih tih doprinosa koji se odvajaju od bruto plaće dolazimo do iznosa neto plaće koja je, naravno, manja od bruto plaće te neto plaća predstavlja novac koji zaposlenik dobiva na kraju mjeseca na svoj račun. (Rataić M., 2010.)

4.5. Ostali troškovi

Svi ostali troškovi spadaju u grupu ostalih troškova. Neki od najvažnijih ostalih troškova su troškovi reprezentacije kojima se smatraju troškovi primanja poslovnih partnera, davanje poklona poslovnim partnerima, troškovi za plaćanje boravka poslovnih partnera, troškovi plaćanja zakupa automobila, broda ili ostalih prijevoznih sredstava. Također, troškovi doprinosa, članarina i rente spadaju u ostale troškove. (Belak i sur, 2010., str.399.)

5. Računovodstveno praćenje troškova u pet uslužnih poduzeća

5.1. Općenito o poslovanju poduzeća iz uzorka

Za praktični dio završnog rada izabrao sam analizirati pet poduzeća koje se primarno bave pružanjem usluga hotela te analizirati njihove troškove u cijelosti u posljednje dvije godine te nakon toga razmotriti trend kretanja njihovih troškova kroz to razdoblje te iz toga donijeti zaključak o njihovom poslovanju. S obzirom da je 2020. godina bila pogođena pandemijom Covid-19 koja je najviše pogodila djelatnost turizma, dok su u 2021. godini ipak bile blaže mjere u vrijeme turističke godine, ova analiza će nam omogućiti uvid u uspjeh ili neuspjeh tog razdoblja. Poduzeća koja se analiziraju su: Villa Kapetanović d.o.o., Cissa d.o.o., Olympia Vodice d.d., Hotel Lapad d.o.o. te Valamar Riviera d.d..

- **Villa Kapetanović d.o.o.**

Prvo poduzeće koje promatramo jest poduzeće Villa Kapetanović d.o.o. koje je osnovano 2002. godine u Opatiji. Pripada sudskom registru Trgovačkog suda u Rijeci. Registrirane djelatnosti poduzeća su pružanje usluga u turizmu, pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane te pića i napitaka, pružanje smještajnih usluga, prodaja i kupnja robe za potrebe poduzeća te trgovačko posredovanje na domaćem i stranom tržištu.

Slika 4 Hotel Villa Kapetanović (preuzeto 29.7.2022. sa <https://www.womeninadria.com/opatija-hotel-villa-kapetanovic-4/>)

Poduzeće je u 2020.godini prosječno zapošljavalo 44 zaposlenika te zbog toga prema veličini pripada malim poduzetnicima. S obzirom da je to hotel, dvije glavne djelatnosti su mu pružanje usluga smještaja te osiguravanje prehrane. Vlasnik ovog hotela jest Krunoslav Kapetanović koji je ujedno i jedini osnivač ovog d.o.o.

- **Cissa d.o.o.**

Sljedeće poduzeće je Cissa d.o.o. sa sjedištem u Novalji koja se nalazi na otoku Pagu te je osnovano 1996. godine. Prema veličini poduzeće Cissa d.o.o. spada u male poduzetnike jer u prosjeku kroz godinu ima 18 zaposlenih. Osnovna djelatnost poduzeća jest pružanje smještaja, proizvodnja hrane i pića, ugostiteljstvo, sportske djelatnosti i sl. Početni kapital društva iznosi 20 000 kuna. Jedini vlasnik i član d.o.o. je Boris Šuljić. Uz osnovne djelatnosti društvo ima još nekoliko registriranih djelatnosti a to su: vinogradarstvo, proizvodnja vina, uzgoj voća, oraha i sl., proizvodnja rafiniranih ulja i masti čime pruža usluge svojim gostima koji mogu probavati proizvode koje društvo samostalno proizvodi. (preuzeto 18.6.2022. sa <https://www.fininfo.hr>)

- **Olympia Vodice d.d.**

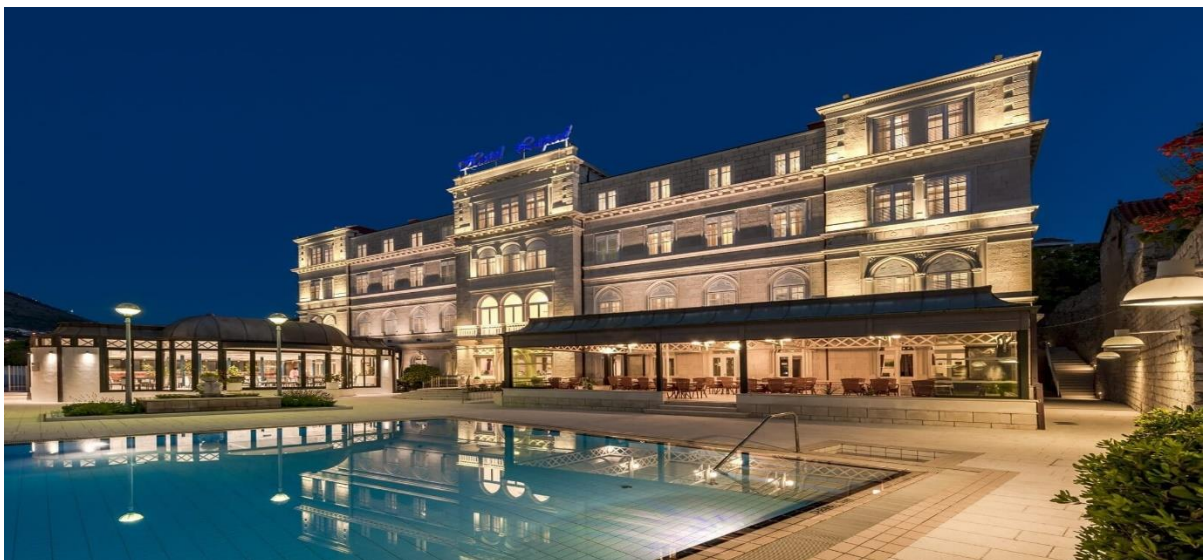
Poduzeće sa sjedištem u Vodicama nosi naziv Olympia Vodice d.d. te je osnovano 2006. godine te prema veličini pripada skupini srednjeg poduzetnika. Osnovne djelatnosti koje poduzeće pruža jesu usluge smještaja(hotel), pripremanje i posluživanje hrane i pića, kupnja i prodaja robe, pripremanje hrane za potrošnju na drugom mjestu(eng. Catering) te posredovanje na domaćem i stranom tržištu. Prema www.poslovna.hr ovo dioničko društvo je u 2021. godini imalo 142 zaposlenika. Ovo poduzeće vlasnik je jednog od najpoznatijih hotela u Hrvatskoj. S obzirom da je ovo poduzeće dioničko društvo, ima više vlasnika. Najveći udio od 95,24% u društvu ima Josip Stojanović te je ujedno i većinski vlasnik, drugi dioničar je Branko Dujić sa 0,21% dok je treći dioničar Republika Hrvatska sa udjelom od 2,13% vlasništva. Slika 3 prikazuje Hotel Olympia Sky u Vodicama.

Slika 5 Hotel Olympia Sky Vodice(preuzeto 29.7.2022. sa <https://www.vodice.hr/hr/smjestaj/hoteli/hotel-olympia-i-olympia-sky/51>)

- **Hotel Lapad d.o.o.**

Hotel Lapad d.o.o. je poduzeće sa sjedištem u Dubrovniku koje svojom veličinom spada u srednje poduzetnike jer ima do 250 zaposlenih što po definiciji granica za srednje poduzetnike(preuzeto 18.5.2022. sa <https://www.hgk.hr>). Poduzeće Hotel Lapad d.o.o. osnovano je 1995. godine te uspješno posluje već punih 27 godina.

Slika 6 Hotel Lapad (preuzeto 29.7.2022. sa https://www.tripadvisor.com/Hotel_Review-g295371-d313155-Reviews-Hotel_Lapad-Dubrovnik_Dubrovnik_Neretva_County_Dalmatia.html)

Glavne djelatnosti ovog poduzeća su Usluge smještaja, usluga ostalih zabavnih djelatnosti, usluge kockarnice i kladionice, usluge frizerskih salona i salona za uljepšavanje, različite turističke usluge koje uključuju športsko-rekreativne ili pustolovne aktivnosti i još mnogo drugih djelatnosti. Vlasnici ovog poduzeća je domaći a to je Ivo Brbora koji je jedini član društva, dok je Vivian Kuculo direktor te jedina osoba ovlaštena za zastupanje društva. (preuzeto 18.5.2022. sa <https://www.fininfo.hr>) Slika 4 prikazuje izgled Hotela Lapad u noćnom okruženju.

- **Valamar Riviera d.d.**

1994. godine osnovano je poduzeće Valamar Riviera d.d. čije je sjedište na Istarskom poluotoku u gradu Poreču. Svojom veličinom ovo poduzeće pripada velikim poduzetnicima jer prema www.poslovna.hr zapošljava 3211 radnika. Poduzeće Valamar Riviera jest iskusno poduzeće jer posluje punih 28 godina. Registrirane djelatnosti poduzeća su usluge smještaja(hotela), djelatnost turističke agencije, kupnja i prodaja robe, turističke usluge koje uključuju sportsko-rekreativne djelatnosti, pripremanje hrane za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja i različite ostale djelatnosti.

Slika 7 Isabella Valamar Collection Island Resort (preuzeto 29.7.2022. sa <https://tockanai.hr/biznis/valamar-riviera-ostvarila-rast-poslovnih-rezultata-u-prvih-devet-mjeseci-2019-28279/>)

Vlasnici ovog dioničkog društva su stranci, odnosno dvije austrijske grupacije (Wurböck Beteiligungs GmbH, Goldscheider Keramik Gesellschaft m.b.H. i fizička osoba Franz Lanschützer) (preuzeto 18.5.2022. sa www.fininfo.hr) Ovo poduzeće jedno je od najpoznatijih hrvatskih poduzeća koje se bave turizmom, odnosno uslužnom djelatnošću koje broji 36 hotela i 15 kamping ljetovališta. (preuzeto 18.6.2022. sa <https://valamar-riviera.com/hr>)

5.2. Analiza troškova poduzeća iz uzorka

U ovom poglavlju analiziramo troškove poduzeća koje smo uzeli za analizu kroz 2019. i 2020. godinu prema njihovoj strukturi. Prikazat ćemo njihove troškove u obliku grafova i tablica te ih detaljno opisati. Iz Registra godišnjih financijskih izvještaja (RGFI) dostupnog na stranici Fine preuzeti su podaci za svako od poduzeća iz uzorka. Dostupni su različiti podaci no uzeti su isključivo relevantni podaci za izradu ovog završnog rada, to su troškovi poduzeća koje smo nakon toga detaljno analizirali. Detaljniji trend kretanja troškova kroz dvije godine bit će prikazan u poglavlju 6.3. te ćemo tamo detaljnije analizirati na koji način su se kretali troškovi poduzeća kroz dvije godine te pokušati otkriti zbog čega je došlo do povećanja ili smanjenja određene vrste troškova.

- **Analiza troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o.**

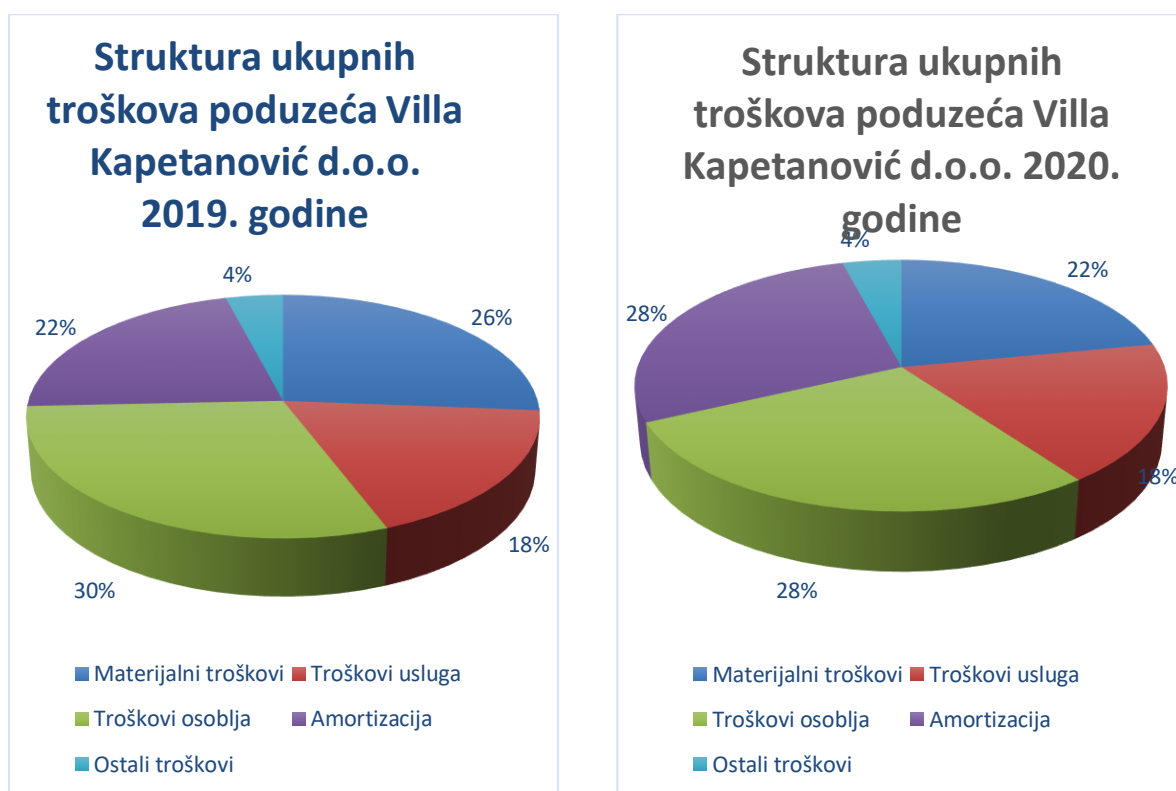
Prvo poduzeće čije smo godišnje poslovanje analizirali jest Villa Kapetanović d.o.o. te smo iz dobivenih podataka izradili graf kako bi bilo bolje prikazan raspored i struktura troškova. U tablici 1 jest prikazana struktura troškova poduzeća.

Tablica 1 Struktura troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o.

Naziv troška	Godina	
	2019.	2020.
Materijalni troškovi	6.140.945,00 kn	3.637.187,00 kn
Troškovi usluga	4.190.161,00 kn	2.969.065,00 kn
Troškovi osoblja	7.059.196,00 kn	4.655.991,00 kn
Amortizacija	5.057.947,00 kn	4.600.866,00 kn
Ostali troškovi	955.055,00 kn	683.689,00 kn
UKUPNO:	23.403.304,00 kn	16.546.798,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja 2019. i 2020. godine)

Grafikon 1 prikazuje troškove poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. za 2019. godinu iz kojeg se vidi da najveći postotak od 30% otpada na troškove osoblja u koje spadaju troškovi plaća zaposlenicima, troškovi poreza te troškovi plaćanja doprinosa za zaposlene. Dok najmanji postotak od 4% iznose ostali troškovi. Grafikon 2 prikazuje grafičku strukturu troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. za 2020. godinu. Prema grafikonu se može vidjeti da su u periodu 2020. godine troškovi osoblja i troškovi amortizacije iznosili istih 30%, dok su najmanji udio u ukupnim troškovima i dalje imali ostali troškovi te su iznosili identičnih 4%. Najznačajniji su troškovi osoblja koji su se u 2020. godini smanjili za 2% u odnosu na 2019. godinu jer je prosječan broj zaposlenih u 2019. godini iznosio 53 zaposlenika dok je u 2020. godini taj broj iznosio 44 zaposlenika. Samim time vidimo da je globalna pandemija Covid-19 direktno utjecala na strukturu troškova Ville Kapetanović d.o.o..

Grafikon 1 i 2 Struktura ukupnih troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora)

- **Analiza troškova poduzeća Cissa d.o.o.**

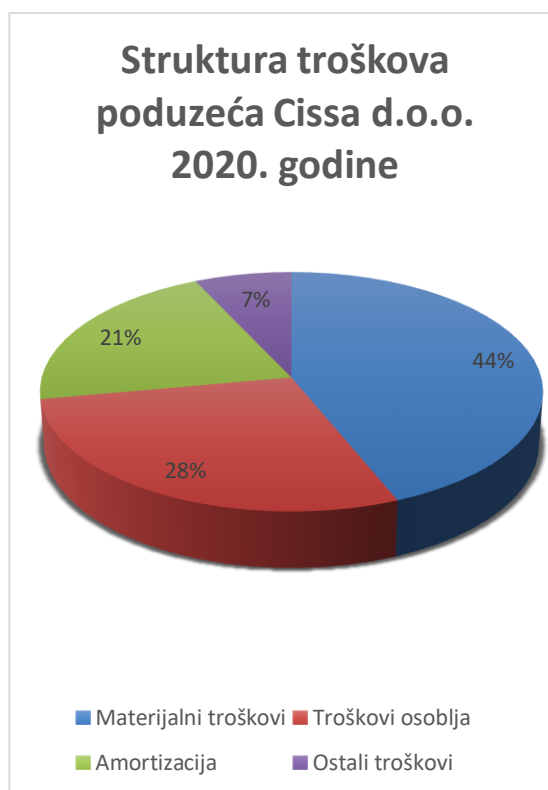
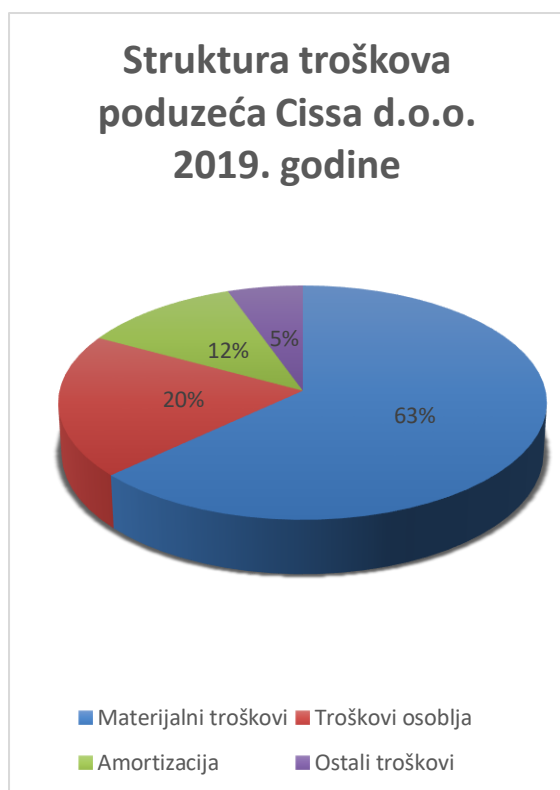
Analizu poduzeća Cissa d.o.o. napravili smo uz pomoć tablica i grafova koji su izrađeni podacima iz Registra godišnjih financijskih izvještaja. U tablici 2 su troškovi poduzeća prikazani u 2019. i 2020. godini. Iz prikazanog se može vidjeti koliko su se smanjili troškovi poslovanja u razdoblju 2020. godine u odnosu na 2019. godinu.

Tablica 2 Struktura troškova poduzeća Cissa d.o.o.

Naziv troška	Godina	
	2019.	2020.
Materijalni troškovi	9.532.031,00 kn	4.303.408,00 kn
Troškovi osoblja	2.987.306,00 kn	2.776.522,00 kn
Amortizacija	1.752.551,00 kn	2.049.241,00 kn
Ostali troškovi	828.271,00 kn	688.045,00 kn
UKUPNO:	15.100.159,00 kn	9.817.216,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja 2019. i 2020. godine)

Grafikon 3 prikazuje troškove poduzeća Cissa d.o.o. za 2019. godinu. Najveći postotak u zbroju svih troškova imaju materijalni troškovi sa 63% udjela. 20% svih troškova čine troškovi osoblja koji predstavljaju troškova plaća, poreza i doprinosa za zaposlene. Najmanji postotak od 5% troškova čine ostali troškovi, dok troškovi amortizacije čine 12% svih troškova. Grafikon 4 je izrađen prema troškovima poduzeća Cissa d.o.o. za 2020. godinu. U toj godini najveći udio troškova i dalje imaju materijalni troškovi koji iznose 44% ukupnih troškova, dok su troškovi osoblja dobili veći udio u ukupnim troškovima nego u 2019. godini, isto tako veći udio imaju i troškovi amortizacije koji iznose 21% ukupnih troškova, dok su ostali troškovi i u 2020. godini zauzeli posljednje mjesto u udjelu ukupnih troškova sa 7%. S obzirom na to da se ukupno poslovanje poduzeća u 2020. godini drastično pogoršalo, možemo zaključiti da je pandemija Covid-19 značajno utjecala na samu strukturu troškova u smislu smanjenja troškova zbog smanjenja opsega poslovanja čiji je uzrok smanjen broj turista te je zbog toga potreba za materijalnim troškovima bila puno manja i prikazana je grafički u strukturu troškova poduzeća.

Grafikon 2 i 4 Struktura ukupnih troškova poduzeća Cissa d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Analiza troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.**

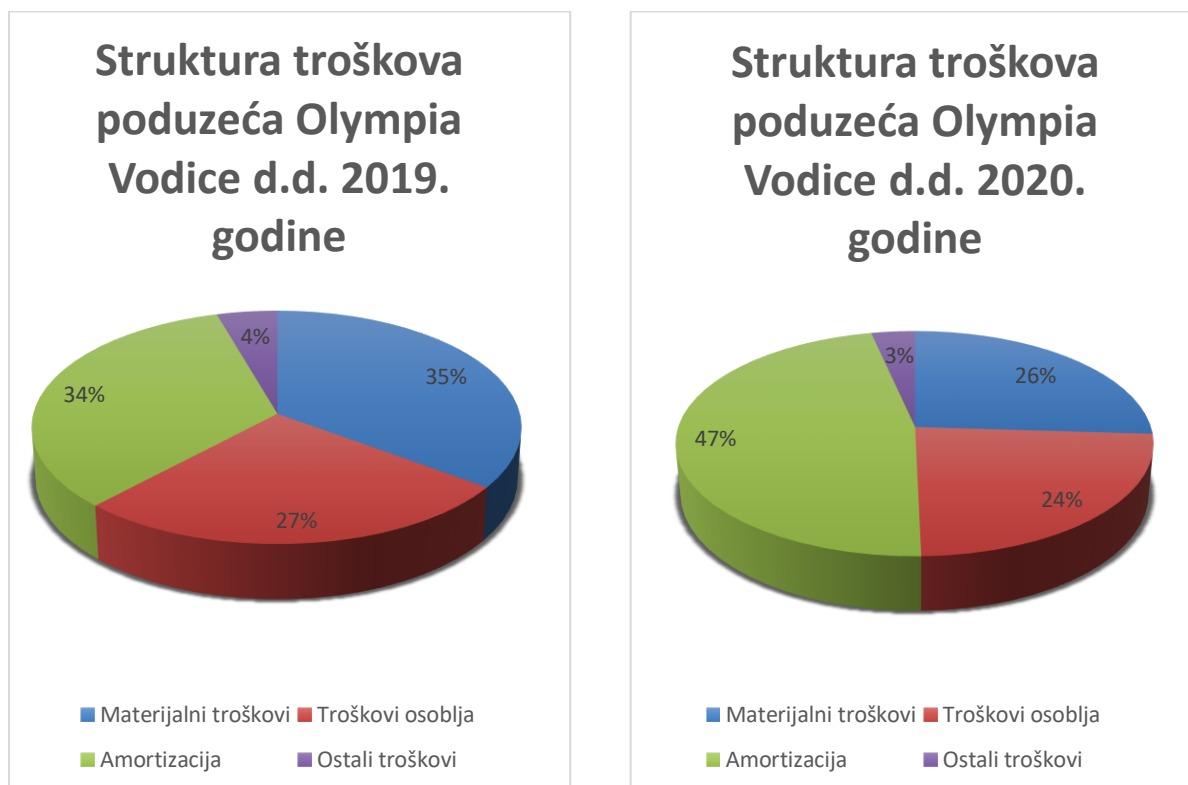
Olympia Vodice d.d. drugo je najveće poduzeće kojem analiziramo troškove u poslovanju. U tablici 3 su prikazani svi troškovi poduzeća Olympia Vodice d.d.. Već po samom iznosu ukupnih troškova možemo vidjeti da se radi o velikom poduzeću. U odnosu na 2019. godinu, u 2020. godini se vidi određeni pad troškova kojeg ćemo detaljnije analizirati u idućem poglavlju. U tablici 3 je vidljivo kako materijalni troškovi i u ovom poduzeću imaju najveći iznos, no vrlo su blizu troškovi amortizacije. Stoga možemo zaključiti da ovo poduzeće ima podosta imovine koja je podložna amortizaciji.

Tablica 3 Struktura troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.

Naziv troška	Godina	
	2019.	2020.
Materijalni troškovi	25.117.000,00 kn	13.017.000,00 kn
Troškovi osoblja	19.136.000,00 kn	11.864.000,00 kn
Amortizacija	23.988.000,00 kn	23.526.000,00 kn
Ostali troškovi	3.187.000,00 kn	1.707.000,00 kn
UKUPNO:	71.428.000,00 kn	50.114.000,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Grafikon 5 prikazuje strukturu ukupnih troškova poduzeća Olympia Vodice d.d. u 2019. godini. Prema grafikonu 5 vidljivo je kako i u ovom poduzeću materijalni troškovi zauzimaju najveći udio u ukupnim troškovima te iznose 35%, no u stopu ih slijede troškovi amortizacije koji iznose 34% od ukupnih troškova. Vrlo blizu po udjelu se nalaze i troškovi osoblja sa udjelom od 27%. Najmanje zauzimaju ostali troškovi sa 4%. Grafikon 6 prikazuje strukturu troškova poduzeća Olympia Vodice d.d. za 2020. godinu. U ovoj godini vidimo da su se troškovi amortizacije drastično povećali te zauzimaju 47% ukupnih troškova. S obzirom da je 2020.godina bila pogođena pandemijom Covid-19, možemo zaključiti kako poduzeće Olympia Vodice d.d. ima mnogo imovine koja je podložna amortizaciji. Troškovi osoblja i materijalni troškovi zauzeli su približno isti udio u ukupnim troškovima, dok ostali troškovi i u ovom poduzeću zauzimaju najmanji udio od 3% ukupnih troškova.

Grafikon 3 i 6 Struktura ukupnih troškova poduzeća Olympia Vodice d.d. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Analiza troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.**

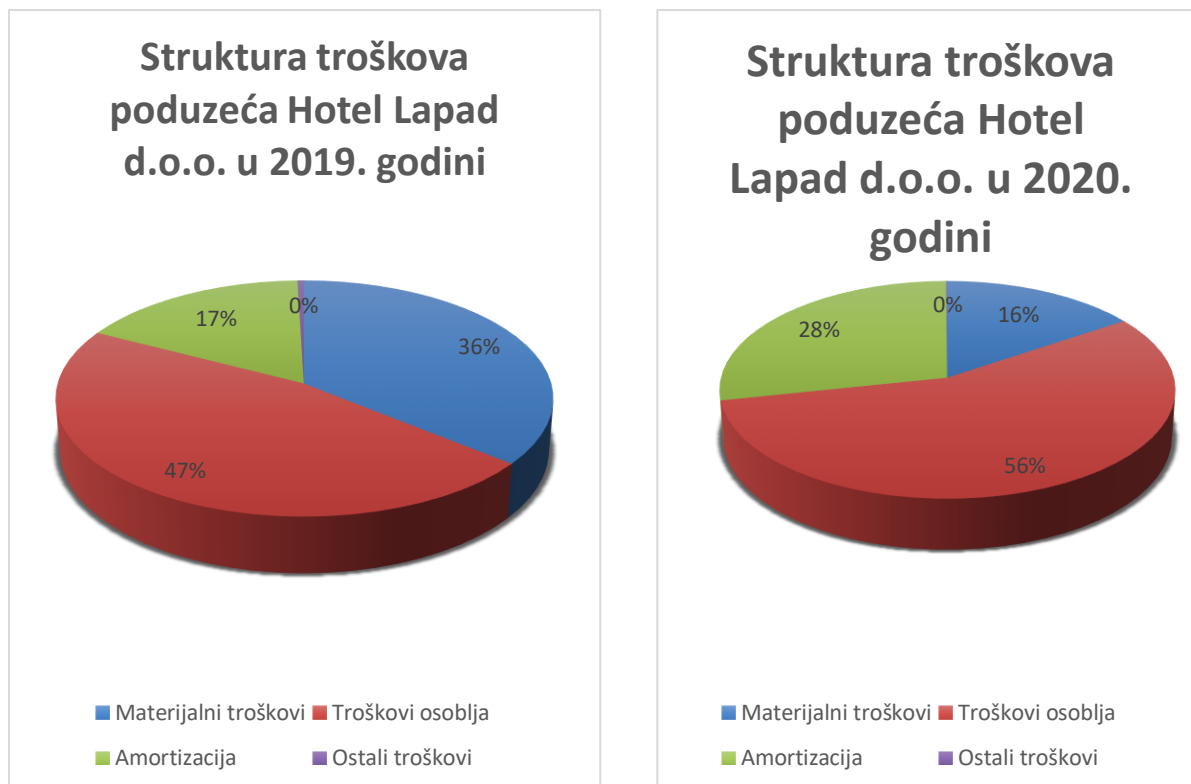
Sljedeće poduzeće koje analiziramo jest Hotel Lapad d.o.o. uz pomoć javno dostupnih financijskih izvještaja u Registru godišnjih financijskih izvještaja. Hotel Lapad d.o.o. također ima veliko smanjenje troškova u 2020. godini u odnosu na 2019.godinu. Kod ovog poduzeća najveći iznos imaju troškovi osoblja dok su na drugom mjestu materijalni troškovi. Dok je poduzeće kroz 2019. i 2020. godinu imalo troškove amortizacije i ostale troškove.

Tablica 4 Struktura troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.

Naziv troška	Godina	
	2019.	2020.
Materijalni troškovi	7.926.000,00 kn	1.857.000,00 kn
Troškovi osoblja	10.285.000,00 kn	6.712.000,00 kn
Amortizacija	3.727.000,00 kn	3.374.000,00 kn
Ostali troškovi	104.000,00 kn	11.000,00 kn
UKUPNO:	22.042.000,00 kn	11.954.000,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Prema Grafikonu 7 koji prikazuje strukturu troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o. vidljivo je kako 47% ukupnih troškova zauzimaju troškovi osoblja, dok se nakon njih nalaze materijalni troškovi sa udjelom od 36% od ukupnih troškova poduzeća. Troškovi amortizacije zauzimaju udio od 17% te su treći po veličini troškova u poduzeću Hotel Lapad d.o.o.. Grafikon 5 prikazuje kako ostali troškovi poduzeća iznose 0% ukupnih troškova ali zapravo iznose 0,00472% no gotovo je nemoguće prikazati ih grafički jer zauzimaju premali udio ukupnih troškova. Grafikon 8 prikazuje strukturu troškova poduzeća Hotela Lapad d.o.o. u 2020. godini. Troškovi osoblja su u razdoblju 2020. godine iznosili čak 56% ukupnih troškova. No iz tablice 4 se vidi da su se troškovi osoblja smanjili, a to znači da su se troškovi osoblja smanjili za najmanji postotak u odnosu na ostale troškove te su zbog toga zauzeli veći udio u strukturi troškova. Nakon toga slijede troškovi amortizacije koji iznose 28% te materijalni troškovi sa udjelom od 16% ukupnih troškova. Također, i u ovom razdoblju, ostali troškovi iznose 0% dok u stvarnosti iznose 0,00091%.

Grafikon 4 i 8 Struktura ukupnih troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Analiza troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.**

Valamar Riviera d.d. poduzeće je koje prema troškovima zauzima mjesto najvećeg promatranog poduzeća. U tablici 5 prikazani su troškovi poduzeća u 2019. i 2020. godini. Prema prikazanim podacima vidimo da su se u ovom poduzeću u 2020. godini troškovi drastično smanjili u odnosu na 2019. godinu. Razlog je, kao i u svakom prethodnom poduzeću, pandemija covida-19 koja je najviše pogodila turizam.

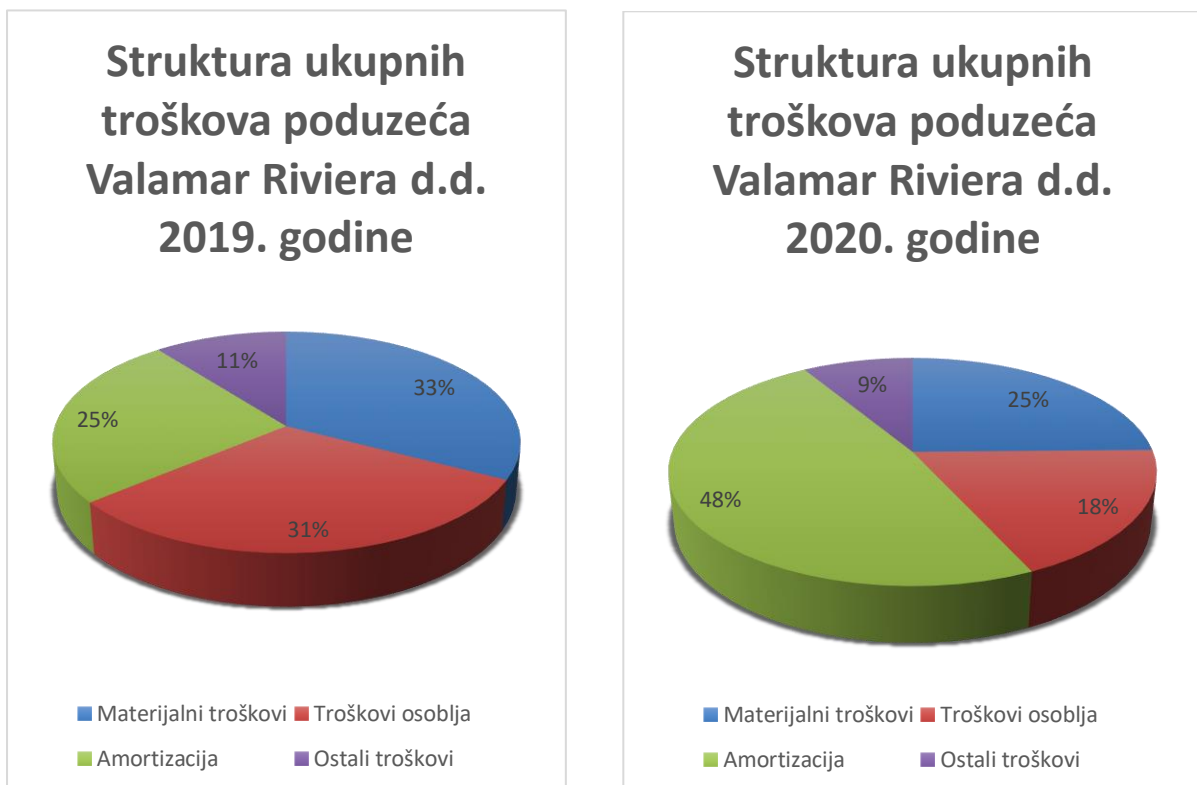
Tablica 5 Struktura troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.

Naziv troška	Godina	
	2019.	2020.
Materijalni troškovi	609.249.061,00 kn	254.642.998,00 kn
Troškovi osoblja	583.409.043,00 kn	189.951.093,00 kn
Amortizacija	474.514.405,00 kn	496.444.044,00 kn
Ostali troškovi	197.392.249,00 kn	89.097.655,00 kn
UKUPNO:	1.864.564.758,00 kn	1.030.135.790,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Iz tablice 5 možemo vidjeti da su se povećali jedino troškovi amortizacije što može ukazati na to da je, iako pogođeni problemima, poduzeće Valamar Riviera d.d. nabavila novu imovinu. Iz tablice možemo vidjeti kako u 2019. godini najveći iznos imaju materijalni troškovi, dok su se u 2020. godini materijalni troškovi smanjili, te su najveći iznos troškova preuzeli troškovi amortizacije.

Grafikon 9 prikazuje strukturu troškova poduzeća Valamar Riviera d.d. u 2019. godini. Iz prikazanih podataka može se vidjeti kako su troškovi podijeljeni na 3 dijela, no najveći udio od 33% zauzimaju materijalni troškovi, 31% udjela imaju troškovi osoblja te 25% troškova otpada na amortizaciju, dok ostali troškovi imaju udio od 11%. Na grafikonu 10 prikazana je struktura ukupnih troškova poduzeća Valamar Riviera d.d. za 2020. godinu. Kao što je bilo prikazano u tablici, u 2020. godini troškovi amortizacije su se povećali za mali iznos u odnosu na 2019. godinu dok su se svi ostali troškovi smanjili te sada troškovi amortizacije zauzimaju 48% ukupnih troškova što znači da je poduzeće u nedavno vrijeme uložilo sredstva u opremu i imovinu koja podliježe amortizaciji i kojoj još uvijek nije prošlo vrijeme amortizacije, dok materijalni troškovi zauzimaju 25%. Slijede troškovi osoblja koji iznose 18% ukupnih troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.. Dok ostali troškovi iznose 9% od ukupnih troškova.

Grafikon 5 i 10 Struktura ukupnih troškova poduzeća Valamar Riviera 2019. i 2020. godine (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

5.3. Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća iz uzorka

Kako bismo lakše promotрили trend kretanja troškova odabranih poduzeća, analizirat ćemo njihovo kretanje kroz 2018., 2019. i 2020. godinu te usporediti iste troškove kroz to razdoblje. Za bolji prikaz koristit ćemo vlastito izrađene tablice i grafove te ćemo analizirati pojedinačne troškove kroz te tri godine.

- **Razmatranje trenda kretanja troškova Ville Kapetanović d.o.o.**

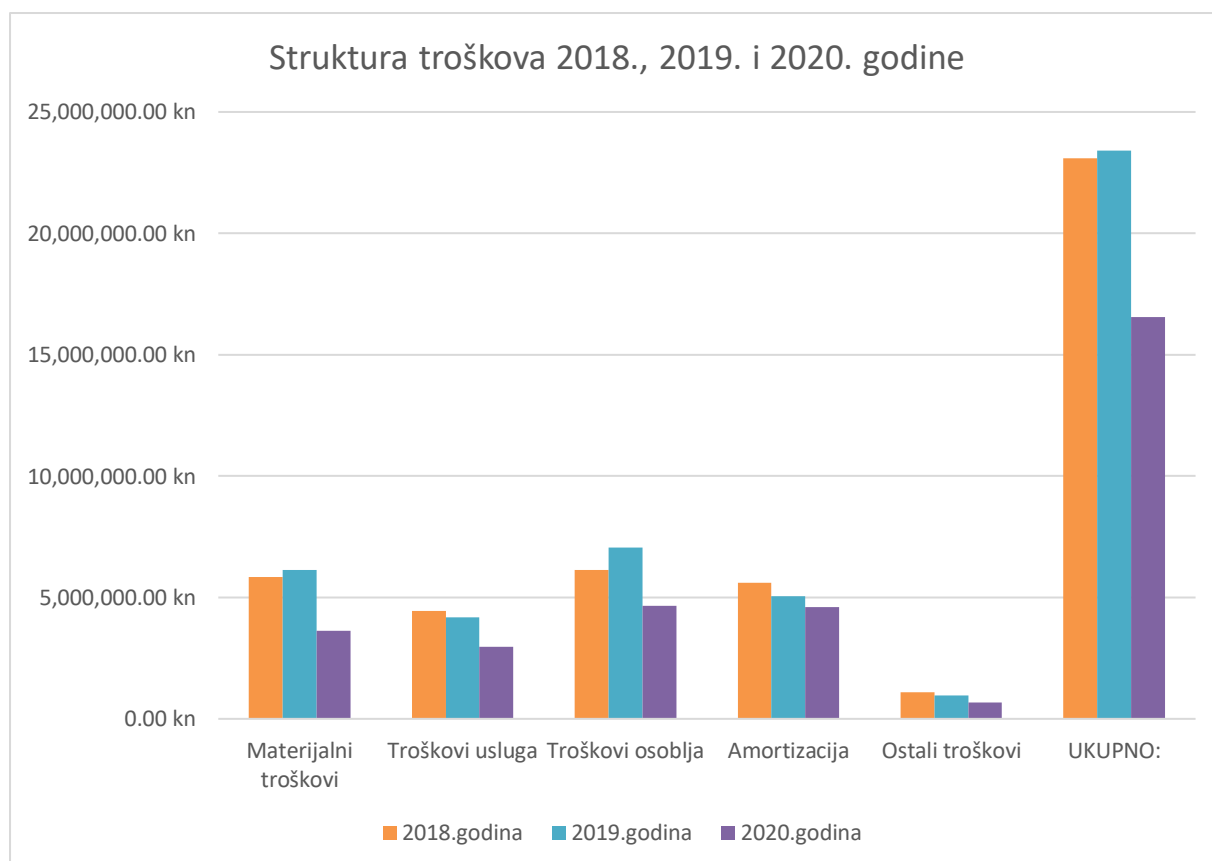
U tablici 6 vidimo troškove poduzeća Villa Kapetanović kroz 2018., 2019. i 2020. godinu. Promatrali smo pojedinačne troškove, prema tome iz tablice se može vidjeti kako troškova prodane robe nema jer se poduzeće Villa Kapetanović d.o.o. bavi uslužnim djelatnostima. Materijalni troškovi su se 2019.godine povećali s obzirom na 2018.godinu, no 2020. godine su se smanjili za 40% u odnosu na 2019. godinu. Gotovo siguran razlog takvog drastičnog smanjenja jest pandemija COVID-19 čime su ponajviše bila pogođena poduzeća uslužne djelatnosti. Troškovi usluga su se 2019. godine smanjili u odnosu na 2018. godinu, ali su se također u vrlo osjetnom iznosu smanjili i 2020. godine u odnosu na 2019. godinu. Razlog tome je smanjenje pružanja usluga. Nadalje, troškovi osoblja su se povećali 2019. godine s obzirom na 2018. godinu, možemo zaključiti da je poduzeće ili povećali broj zaposlenih ili je povećalo primanja svojim zaposlenicima, no vrlo vjerojatno je kombinacija tih čimbenika. Troškovi amortizacije poduzeća su se 2019. godine smanjila u odnosu na 2018.godinu, dok su se 2020. godine također smanjili troškovi amortizacije no za neosjetni iznos. Prema tim podacima možemo zaključiti kako poduzeće nije kroz 2019. i 2020. nabavljalo previše nove opreme za rad koja bi donosila novu amortizaciju, no možemo reći da za ovo nije „zaslužna“ pandemija covid-19 već je to dio strategije poduzeća Villa Kapetanović d.o.o.. Ostali troškovi su se smanjili i 2019. godine s obzirom na 2018. godinu ali i 2020. godine s obzirom na 2019. godinu. Ukupni troškovi u 2020. godini su smanjeni za 39,54 % u odnosu na 2018. godinu dok su u odnosu na 2019. godinu smanjeni za 41,44%.

Tablica 6 Troškovi poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu

GODINA					
NAZIV TROŠKA	2018.	Δ 2018./2020.	2019.	Δ 2019./2020.	2020.
Materijalni troškovi	5.843.166,00 kn	-60,65%	6.140.945,00 kn	-68,84%	3.637.187,00 kn
Troškovi usluga	4.440.379,00 kn	-49,55%	4.190.161,00 kn	-41,13%	2.969.065,00 kn
Troškovi osoblja	6.129.126,00 kn	-31,64%	7.059.196,00 kn	-51,62%	4.655.991,00 kn
Amortizacija	5.593.441,00 kn	-21,57%	5.057.947,00 kn	-9,93%	4.600.866,00 kn
Ostali troškovi	1.083.583,00 kn	-58,49%	955.055,00 kn	-39,69%	683.689,00 kn
UKUPNO:	23.089.695,00 kn	-39,54%	23.403.304,00 kn	-41,44%	16.546.798,00 kn

(Izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Na grafikonu 3 prikazana je struktura svih troškova poduzeća kroz 2018., 2019. i 2020. godinu. Vidi se kako su svi troškovi u 2018. i 2019. godini gotovo jednaki te variraju ovisno o godini te strategiji poduzeća, dok su se u 2020. godini, koja je bila godina pandemije, troškovi drastično smanjili u odnosu na 2018. i 2019. godinu. Razlog tome je smanjena djelatnost poduzeća zbog razloga kojeg smo već naveli, a to je pandemija Covid-19 virusa.

Grafikon 6 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Cissa d.o.o.**

Sljedeće promatrano poduzeće jest Cissa d.o.o. te su u tablici 7 prikazani svi troškovi poduzeća u 2018., 2019. i 2020. godini. Prema prikazanom, materijalni troškovi su u 2018. i 2019. godini bili gotovo identični dok su se u 2020. godini smanjili za više od 50%. Nadalje, vidimo kako su se troškovi osoblja povećali u 2019. godini no već u 2020. su se vratili na razinu iz 2018. godine. Iako su se smanjili, pohvalno je da su ostali na razini iz 2018. godine što znači da nije bilo otpuštanja zaposlenika ili smanjivanja plaća unatoč krizi izazvanoj pandemijom Covid-19. Troškovi amortizacije su se iz godine u godinu povećavali za određeni iznos, što znači da je poduzeće napredovalo u imovini. Ostali troškovi su iznosili približno isto kroz sve tri promatrane godine. Iz tablice 7 prema ukupnim troškovima vidimo kako je poduzeće u 2020. godini smanjilo svoje troškove u odnosu na 2018. godinu za 52,05%, te je u 2020. godini također smanjilo troškove za 5.282.943,00 kuna što je smanjenje za 53,81% u odnosu na 2019. godinu.

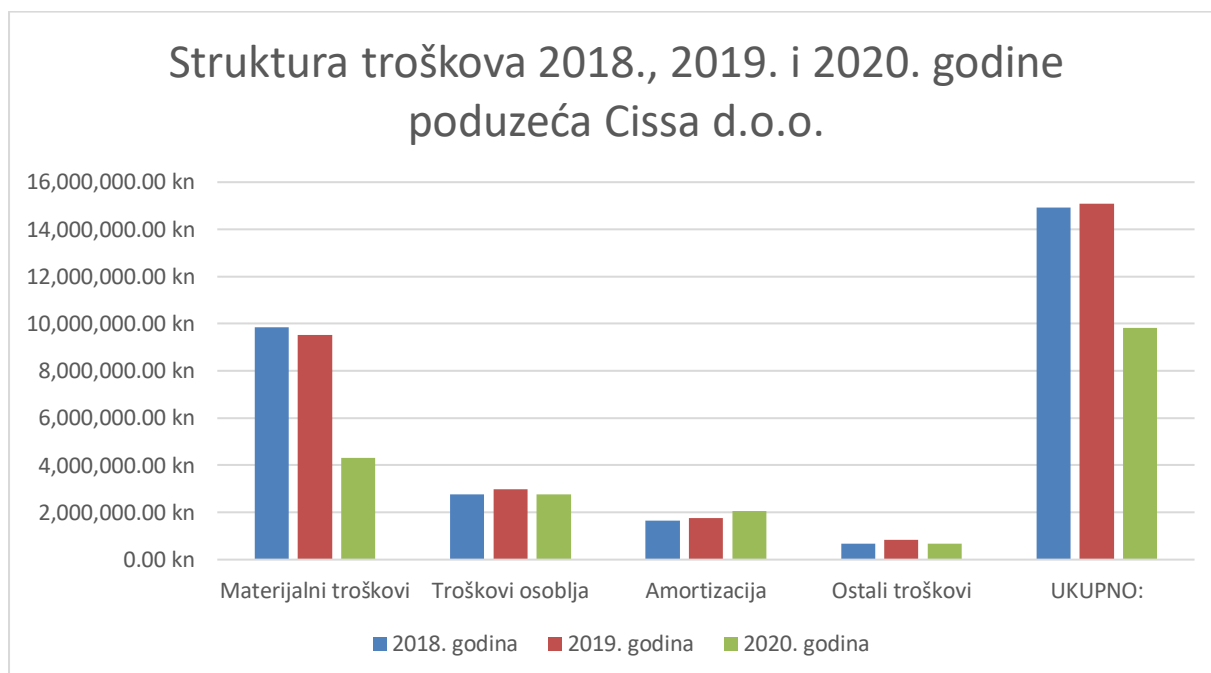
Tablica 7 Troškovi poduzeća Cissa d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu

GODINA					
NAZIV TROŠKA	2018.	Δ 2018./2020.	2019.	Δ 2019./2020.	2020.
Materijalni troškovi	9.838.900,00 kn	-128,63%	9.532.031,00 kn	-121,50%	4.303.408,00 kn
Troškovi osoblja	2.762.421,00 kn	0,51%	2.987.306,00 kn	-7,59%	2.776.522,00 kn
Amortizacija	1.641.583,00 kn	19,89%	1.752.551,00 kn	14,48%	2.049.241,00 kn
Ostali troškovi	684.431,00 kn	0,53%	828.271,00 kn	-20,38%	688.045,00 kn
UKUPNO:	14.927.335,00 kn	-52,05%	15.100.159,00 kn	-53,81%	9.817.216,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Na grafikonu 12 prikazani su svi troškovi poduzeća Cissa d.o.o. u promatrane tri godine. Kod materijalnih troškova vidi se da su u 2018. i 2019. godini bili gotovo jednaki te da su se u 2020. godini smanjili za više od 50%. Troškovi osoblja su u sve tri godine ostali gotovo jednaki, to znači kako poduzeće nije smanjivalo broj zaposlenih ili iznos plaće za svoje zaposlenike. Nadalje, troškovi amortizacija su se kroz ove tri godine povećavali te možemo zaključiti da je poduzeće povećavalo svoju imovinu koja podliježe trošku amortizacije, odnosno da je poduzeće nabavljalo novu opremu unatoč pandemiji Covid-19. Ostali troškovi kroz 2018., 2019. i 2020. godinu iznose gotovo jednako. Na kraju su prikazani ukupni troškovi poduzeća Cissa d.o.o. iz kojih se može

vidjeti da je u 2019. godini poduzeće povećalo svoje troškove u odnosu na 2018. godinu dok je u 2020. godini slijedio drastičan pad troškova.

Grafikon 7 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Cissa d.o.o. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.**

Olympia Vodice d.d. je poduzeće čiji trend troškova je promatrano sljedeće. U tablici 8 prikazan je trend troškova u 2018., 2019. i 2020. godini. Prema podjelama troškove smo promatrali po istim skupinama za svaku od promatranih godina. Stoga se prema iznosu može vidjeti kako su u 2018. godini materijalni troškovi iznosili 24.114.000,00 kuna te su se u 2019. godini povećali na 25.117.000,00 kuna što je gotovo neosjetno povećanje, no zatim su se u 2020. godini gotovo prepolovili te su iznosili 13.017.000,00 kuna. Zatim su promatrani troškovi osoblja koji su u 2018. i 2019. godini iznosili gotovo jednako, no u 2020. godini su se smanjili u odnosu na obje godine. Iz tih podataka se može zaključiti kako je poduzeće Olympia Vodice d.d. u 2020. godini smanjilo broj zaposlenih uslijed pogođenosti pandemijom. Troškovi amortizacije su kroz 2018., 2019. i 2020. godinu držali konstantu te imaju približne vrijednosti. Ostali troškovi doživjeli su pad kroz sve tri promatrane godine. Na kraju se prema ukupnim troškovima može vidjeti kako je poduzeće Olympia Vodice d.d. u 2018. i 2019. godini poslovalo slično. No kod usporedbe, 2020. godina je u odnosu na 2018.

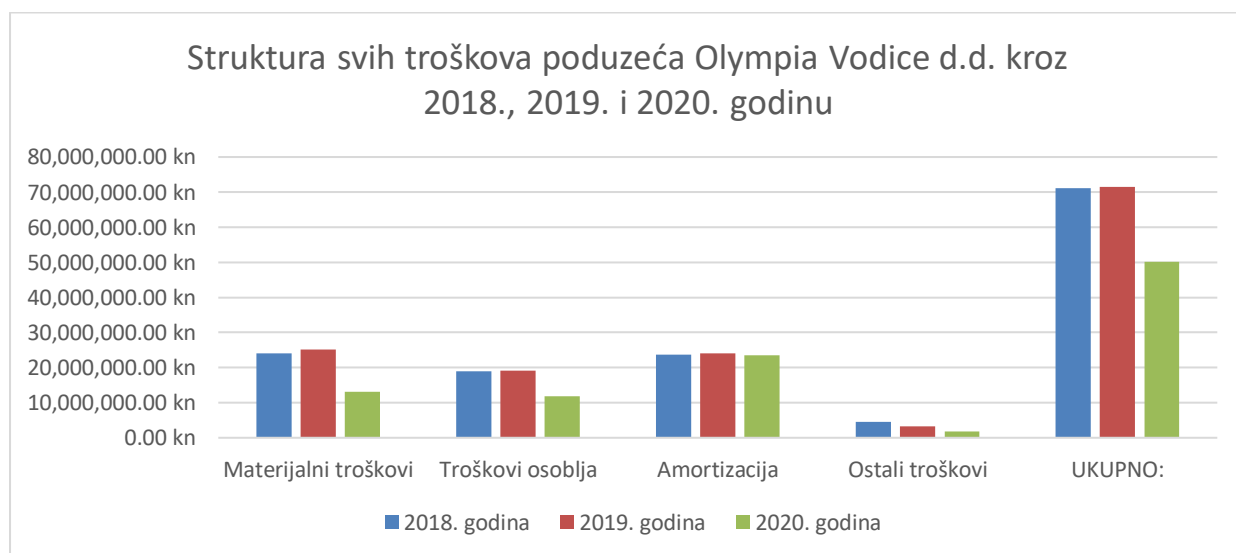
godinu doživjela pad od 42,08% dok je u 2020. godini došlo do smanjenja ukupnih troškova za 21.314.000,00 kuna u odnosu na 2019. godinu što iznosi smanjenje za 42,53%.

Tablica 8 Troškovi poduzeća Olympia Vodice d.d. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu

GODINA					
NAZIV TROŠKA	2018.	Δ 2018./2020.	2019.	Δ 2019./2020.	2020.
Materijalni troškovi	24.114.000,00 kn	-85,25%	25.117.000,00 kn	-92,96%	13.017.000,00 kn
Troškovi osoblja	18.942.000,00 kn	-59,66%	19.136.000,00 kn	-61,29%	11.864.000,00 kn
Amortizacija	23.687.000,00 kn	-0,68%	23.988.000,00 kn	-1,96%	23.526.000,00 kn
Ostali troškovi	4.461.000,00 kn	-161,34%	3.187.000,00 kn	-86,70%	1.707.000,00 kn
UKUPNO:	71.204.000,00 kn	-42,08%	71.428.000,00 kn	-42,53%	50.114.000,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Na grafikonu 13. prikazana je struktura svih troškova poduzeća Olympia Vodice d.d. u 2018., 2019. i 2020. godini. Ovdje ćemo krenuti sa troškovima amortizacije koji su grafički prikazani kao identični, a to se može i vidjeti prema njihovim iznosima u tablici 8. Situacija kroz sve tri promatrane godine može se vidjeti na ukupnim troškovima poduzeća gdje su na grafikonu 13 uspoređeni ukupni troškovi u 2018., 2019. i 2020. godini. Može se vidjeti kako su ukupni troškovi poduzeća u 2018. i 2019. godini jednaki, dok je poduzeće doživjelo smanjenje troškova u 2020. godini.

Grafikon 8 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Olympia Vodice d.d. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.**

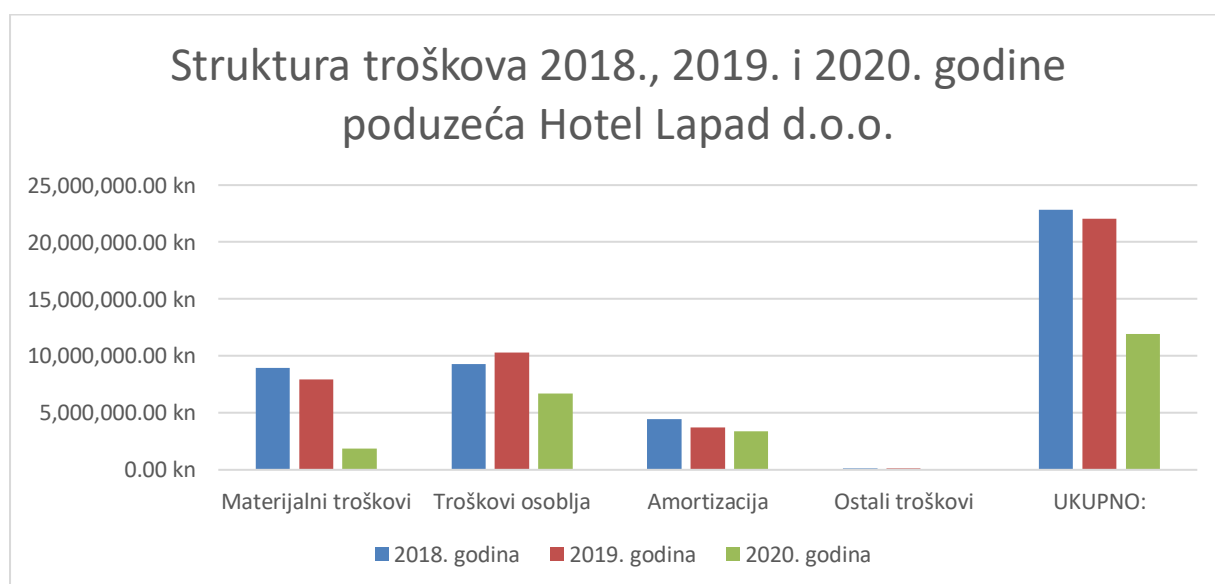
Troškovi poduzeća Hotel Lapad d.o.o. prikazani su u tablici 9. Na kraju tablice u ukupnim troškovima vidimo da su se troškovi, kao i u prethodnim poduzećima u 2020. godini, smanjili za 50%. Važno je spomenuti još i ostale troškove koji su u 2020. godini pali na 11.000 kuna dok su u 2018. i 2019. godini iznosili preko 100 000 kuna. Kada se gleda odnos godina, 2018. je imala 91,03% troškova više u odnosu na 2020. godinu, dok je 2020. godina u odnosu na 2019. godinu imala smanjenje troškova za 84,39%.

Tablica 9 Troškovi poduzeća Hotel Lapad d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu

GODINA					
NAZIV TROŠKA	2018.	Δ 2018./2020.	2019.	Δ 2019./2020.	2020.
Materijalni troškovi	8.943.000,00 kn	-381,58%	7.926.000,00 kn	-326,82%	1.857.000,00 kn
Troškovi osoblja	9.303.000,00 kn	-38,60%	10.285.000,00 kn	-53,23%	6.712.000,00 kn
Amortizacija	4.445.000,00 kn	-31,74%	3.727.000,00 kn	-10,46%	3.374.000,00 kn
Ostali troškovi	145.000,00 kn	-1218,18%	104.000,00 kn	-845,45%	11.000,00 kn
UKUPNO:	22.836.000,00 kn	-91,03%	22.042.000,00 kn	-84,39%	11.954.000,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Grafikon 14 prikazuje strukturu troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu. Kao i kod svih prethodnih promatranih poduzeća u 2020. godini je poduzeće Hotel Lapad d.o.o. doživjelo smanjenje troškova u odnosu na 2018. i 2019. godinu.

Grafikon 9 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Hotel Lapad d.o.o. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

- **Razmatranje trenda kretanja troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.**

U tablici 10 prikazani su troškovi najvećeg promatranog poduzeća Valamar Riviera d.d.. Iz tablice se može vidjeti da su ukupni troškovi u sve tri promatrane godine prošle granicu od milijardu kuna. U 2019. godini su troškovi iznosili vrlo blizu dvije milijarde kuna, točnije 1.864.564.758,00 kuna dok su u 2020. godini pali za više od 700 milijuna kuna. Nadalje, prema tablici 10 može se vidjeti da su troškovi u 2018. i 2019. godini iznosili gotovo jednako uz blagi porast u 2019. u odnosu na 2018. dok su se u 2020. smanjili svi troškovi osim troškova amortizacije koji su se povećavali kroz sve tri godine. To znači da je poduzeće u 2020. godini još uvijek imalo imovinu koja je spadala pod amortiziranu imovinu. Prilikom analize odnosa promatranih godina, poduzeće Valamara Riviera d.d. je u 2020. godini doživjelo smanjenje od 62,89%. Dok je u 2019. godini poduzeće imalo veće troškove od 81,00% u odnosu na 2020. godinu.

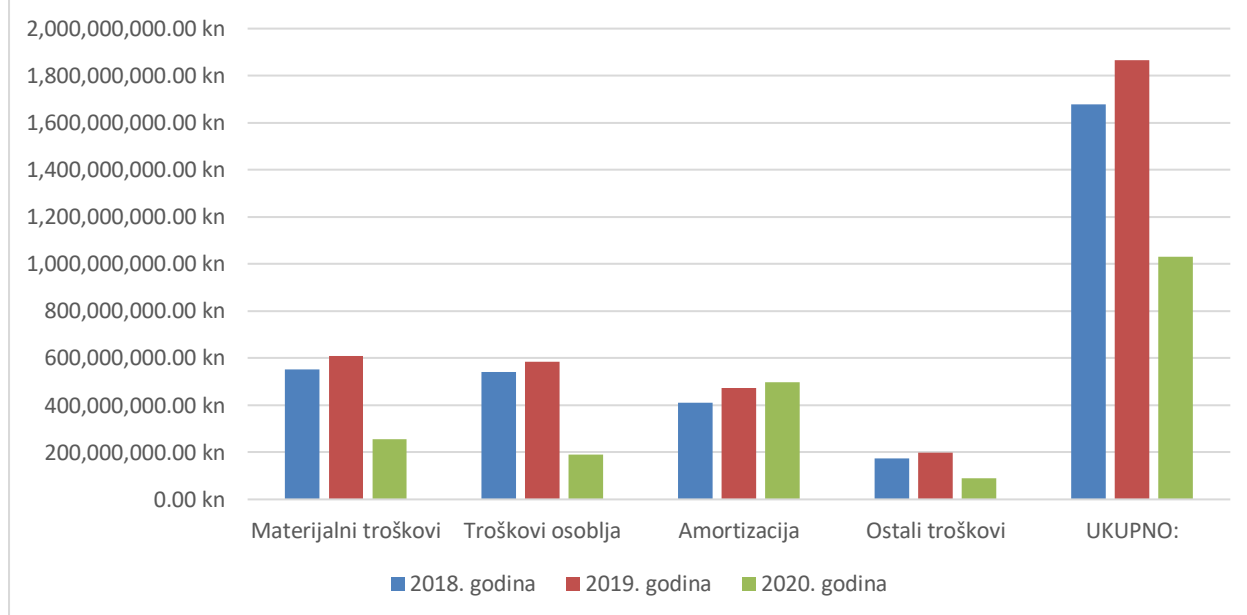
Tablica 10 Troškovi poduzeća Valamar Riviera d.d. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu

NAZIV TROŠKA	GODINA				
	2018.	Δ 2018./2020.	2019.	Δ 2019./2020.	2020.
Materijalni troškovi	551.752.686,00 kn	-116,68%	609.249.061,00 kn	-139,26%	254.642.998,00 kn
Troškovi osoblja	541.614.164,00 kn	-185,13%	583.409.043,00 kn	-207,14%	189.951.093,00 kn
Amortizacija	410.521.539,00 kn	17,31%	474.514.405,00 kn	4,42%	496.444.044,00 kn
Ostali troškovi	174.094.246,00 kn	-95,40%	197.392.249,00 kn	-121,55%	89.097.655,00 kn
UKUPNO:	1.677.982.635,00 kn	-62,89%	1.864.564.758,00 kn	-81,00%	1.030.135.790,00 kn

(izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

Na grafikonu 15 prikaza je struktura svih troškova u 2018., 2019., i 2020. godini. Na ukupnim troškovima možemo vidjeti veliki pad troškova u 2020. godini u odnosu na 2018. i 2019. godinu koji su prikazani grafički. Svi troškovi su doživjeli veliki pad u odnosu na 2019. godinu, osim troškova amortizacije.

Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Valamar Riviera d.d.

Grafikon 10 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Valamar Riviera d.d. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)

6. Zaključak

Tema ovog završnog rada bila je računovodstveno praćenje troškova na temelju uslužnih poduzeća. U praktičnom dijelu rada napravljena je analiza strukture svih troškova te je razmatran trend kretanja troškova kod odabranih poduzeća. Prilikom teorijskog dijela rada, donijet je zaključak kako su upravo troškovi jedna od važnijih stavaka poslovanja nekog poduzeća jer se pomoću njih može povećati sama vrijednost poduzeća.

U praktičnom dijelu smo kroz tablice i grafikone analizirali svaki od troškova zasebno za pojedino poduzeće. U gotovo svakom poduzeću su najveći udio zauzimali materijalni troškovi. To je razumljivo s obzirom da se oni odnose na materijalnu imovinu koja čini većinu svakog poduzeća. Nadalje, svi od promatranih poduzeća držali su konstantu sa troškovima osoblja osim poduzeća Valamar Riviera d.d. koja je u 2020. godini drastično smanjila troškove osoblja što znači da je otpustila velik broj zaposlenih ili smanjila plaće zaposlenima. Troškovi amortizacije su jedni od rijetkih troškova koji su se u 2020. godini povećali s obzirom na 2018. i 2019. godinu što znači da su poduzeća ulagala u novu imovinu. Ostali troškovi su u svim poduzećima imali najmanji iznos. Ukupno poslovanje svakog od poduzeća vidjeli smo na ukupnim troškovima koji su se u svih pet poduzeća u 2020. godini smanjili sa osjetan iznos što je posljedica pandemije.

Poduzeće Villa Kapetanović d.o.o. iz Opatije koje je u 2020. godini imalo troškove u iznosu od 16.546.798,00 kn, dok su troškovi poduzeća u 2019. godini iznosili 23.403.304,00 kn. Villa Kapetanović d.o.o. je u odnosu na promatrane godine imalo pad od 6.856.506 kn. Sljedeće promatrano poduzeće je Cissa d.o.o. koje je u 2019. godini imalo troškove u iznosu 15.100.159,00 kn dok su se isti u 2020. godini smanjili te su iznosili 9.817.216,00 kn što je pad troškova za 5.282.943 kn. Jedno od većih promatranih poduzeća jest Olympia Vodice d.d. koje je u 2019. godini imalo troškove u iznosu od 71.428.000,00 kn a u 2020. su se troškovi poduzeća smanjili te su iznosili 50.114.000,00 kn. Poduzeće je doživjelo pad troškova u iznosu od 21.314.000 kn. Hotel Lapad d.o.o. jest poduzeće iz Dubrovnika koje je u 2019. godini imalo troškove u iznosu 22.042.000,00 kn dok su troškovi u 2020. Godini smanjili za 10.088.000 kn te su iznosili 11.954.000,00 kn. Posljednje promatrano poduzeće, koje

je ujedno i najveće, Valamar Riviera d.d. je u 2019. Godini imalo troškove poslovanja u iznosu od 1.864.564.758,00 kn te je u 2020. Godini imalo pad troškova za 834.428.968 kn te su u toj godini troškovi poduzeća iznosili 1.030.135.790,00 kn.

U prosjeku svih promatranih poduzeća pad troškova je iznosio. Usporedbom rezultata svih odabranih poduzeća, došli smo do zaključka kako su sva poduzeća u 2020. godini koja je bila godina pogođena pandemijom Covid-19, doživjela smanjenje svih vrsta promatranih troškova no u tome je najvažnije napomenuti kako nijedno poduzeće nije drastično smanjilo troškove osoblja odnosno troškove plaće i doprinosa zaposlenicima te kroz te podatke možemo zaključiti kako su sva poduzeća željela sačuvati svoje radnike za neke buduće godine te sa stajališta današnjeg dana možemo reći kako je to bio odličan potez svakog od poduzeća. Možemo zaključiti da računovodstveno praćenje troškova uvelike pomaže svim poduzećima za rast i razvoj njihovog poslovanja, te uspješnosti njihovog poslovanja, ukoliko se znaju koristiti njima te ih okrenuti u svoju korist.

Popis literature

Knjige:

1. Gulin D., Perčević H., Tušek B., Žager L. (2012.), Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Zagreb, Sveučilišna tiskara Zagreb
2. Karić M., (2006.), Mikroekonomika, Osijek, Ekonomski fakultet u Osijeku
3. Majcen Ž., (1976.), Troškovi u teoriji i praksi, Drugo izdanje, Informator, Zagreb
4. Bhimani A., Horngren T. C., Datar M. S., Foster G., (2008.), Management and cost accounting, Edinburgh, Prentice Hall
5. Gulin D., Idžojtić I., Mrša J., Sirovica K., Spajić F., Vašiček V., Žager L.. (2006.), Računovodstvo trgovačkih društava uz primjenu MSFI/MRS i poreznih propisa
6. Žager K., Sačer Mamić I., Mališ Sever S., Ježovita A., Žager L.,(2020.), Analiza financijskih izvještaja, četvrto izdanje, Zagreb, Sveučilišna tiskara
7. Belak V. i sur., (2010.), Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, Zagreb, M.A.K. Golden d.o.o.
8. Rataić M., (2010.), Kako izračunati neto plaću, str 31-35, <https://hrcak.srce.hr/file/152663>

Izvori s interneta:

- Zakon o porezu na dobit NN 143/14. Preuzeto 30.3.2022. sa <https://www.zakon.hr/z/99/Zakon-o-porezu-na-dobit>
- Hrvoje Perčević,(n.d.), Amortizacija dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine preuzeto 30.3.2022.sa: <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Amortizacija%20dugotrajne%20nematerijalne%20i%20materijalne%20imovine.pdf>
- https://www.porezna-uprava.hr/baza_znanja/Stranice/Placa.aspx preuzeto 31.3.2022.
- <https://unija.com/hr/velicina-poduzetnika/> preuzeto 13.5.2022.
- <https://www.hgk.hr/documents/vodiczadefinicijumalogisrednjegpoduzetnistvau natjecajimazadodjelusredstavaizfondovaeuhgkanaliza0120144457b5747dec0a7.pdf> preuzeto 18.5.2022.
- <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/hotel-lapad/Detaljno/60321> preuzeto 18.5.2022.
- <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> preuzeto 18.5.2022.
- <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/hotel-delfin/Detaljno/558970> preuzeto 22.5.2022.
- <https://gov.hr/hr/sustav-mirovinskog-osiguranja/846> preuzeto 18.5.2022.
- <https://www.fininfo.hr/Poduzece/Pregled/cissa/Detaljno/26172> preuzeto 18.6.2022.

Popis slika

Slika 1 Registar godišnjih financijskih izvještaja	2
Slika 2 Kriteriji klasifikacije troškova i vrste troškova	5
Slika 3 Prikaz temeljnih financijskih izvještaja	6
Slika 4 Hotel Villa Kapetanović	13
Slika 5 Hotel Olympia Sky Vodice	15
Slika 6 Hotel Lapad	15
Slika 7 Isabella Valamar Collection Island Resort	16

Popis tablica

Tablica 1 Struktura troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o.	17
Tablica 2 Struktura troškova poduzeća Cissa d.o.o.....	19
Tablica 3 Struktura troškova poduzeća Olympia Vodice d.d.....	20
Tablica 4 Struktura troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o.	22
Tablica 5 Struktura troškova poduzeća Valamar Riviera d.d.	23
Tablica 6 Troškovi poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu.....	26
Tablica 7 Troškovi poduzeća Cissa d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu	27
Tablica 8 Troškovi poduzeća Olympia Vodice d.d. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu	29
Tablica 9 Troškovi poduzeća Hotel Lapad d.o.o. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu..	30
Tablica 10 Troškovi poduzeća Valamar Riviera d.d. kroz 2018., 2019. i 2020. godinu	31

Popis grafikona

Grafikon 1 i 2 Struktura ukupnih troškova poduzeća Villa Kapetanović d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora)	18
Grafikon 3 i 4 Struktura ukupnih troškova poduzeća Cissa d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	20
Grafikon 5 i 6 Struktura ukupnih troškova poduzeća Olympia Vodice d.d. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	21
Grafikon 7 i 8 Struktura ukupnih troškova poduzeća Hotel Lapad d.o.o. 2019.g. i 2020. g. (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	23
Grafikon 9 i 10 Struktura ukupnih troškova poduzeća Valamar Riviera 2019. i 2020. godine (izvor: izrada autora prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	24
Grafikon 11 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	26
Grafikon 12 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Cissa d.o.o.(izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	28
Grafikon 13 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Olympia Vodice d.d. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja) ..	29
Grafikon 14 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Hotel Lapad d.o.o. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja)	30
Grafikon 15 Struktura troškova 2018., 2019. i 2020. godine poduzeća Valamar Riviera d.d. (izvor: vlastita izrada prema Registru godišnjih financijskih izvještaja) ..	32